

Naročnina

za državo SHS:
za mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 50

Sobotna izdaja:
celoletno

za Jugoslavijo Din 60
za inozemstvo 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:

Enostopna petlinna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 ram višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
obrazniku ob 4. uri zjutraj

Pošilna plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6 III. Rokopisi
se ne vračajo: neuradna pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Roko stran od naše univerze!

Zadnji čas prihajajo v javnost zopet vesti,
da namerava vlada reformirati naše univerze
in fakultete v Skoplju in Subotici in ljubljansko univerzo v celoti, izvzemši
montanistični oddelek tukajšnje tehnike.

Ker ni popolnoma izključeno, da si zelo
malom verjetno, da odgovarjajo te vesti resnič-
nim nameram vlade, si dovoljujemo opozoriti
odgovorne činitelje na sledeča dejstva:

Ljubljanska univerza je bila najsrčnejša
celokupnega slovenstva skozi več kot
pol stoletja. Zahtevali smo jo vedno in vedno
smo od bivše Avstrije, borili smo se z njo
vse sile in doživeli v tem boju nešteto
ponižanj in žalosti, da se nas ne smatra za ena-
kovredne državljane z Madžari in Nemci. Sme-
li so nas, da nismo še dozoreli za vseučilšče,
da nimamo ne potrebnih učnih moči ne drugih
učil, celo, da nimamo za to zadostno izobiko-
vanega jezika. Sramotili so nas, da je vse naše
literature komaj za culico v vel. kosti žepnega
roba. Tako so delali z nami v Avstriji
Nemci.

Pa to nas ni oplašilo niti nas uklonilo.
Zbirali smo denar za stipendije onim
absolviranim akademikom, ki bi hoteli iti
tujino v svrhu nadaljnjih studij, mnogo naših
ljudij je šlo na lastne stroške na tuje univerze,
da se izpopolnijo v svoji stroki in pripravijo
za akademski poklic. Molčali smo z gnjevom
in strahom v trdni veri, da bodo tudi
nam, najbednejšemu narodu, enkrat zasijale
milne zvezde. Čakali smo in dočakali. Po
vesoljnem potopu svetovne vojne smo dobili
združeni s Hrvati in Srbi v svobodno narodno
državo, svoje vseučilišče v Ljubljani. Dobili
smo ga v znak osvoboditve in zedinjenja, v
znak, da se nas smatra za enakovredne držav-
ljane nove države. Dobili smo ga, ker nam je
bilo srčna in kulturna potreba in pa v znak
priznanja naše kulturne sile, ki ni klenla
pred Nemci. In ljubili smo svojo državo še
bolj, začutili smo, da moramo in smemo raz-
mahniti vse svoje sile, kot narod, ki sam si
daje vero in priloge.

Tako doživljamo mi Slovenci svojo uni-
verzno v Ljubljani! Ona nam je viden znak naj-
srčneje vzajemnosti s Hrvati in Srbi, znak
naše svobode in prorok boljše bodočnosti,
vsaj doživljamo v njej sami sebe kot kulturno
potenco.

Zato izjavljamo vsem in vsakomur, da
nam je univerza v Ljubljani svetinja, ki jo
bomo branili v vsakem slučaju z vsemi silami
in vsemi sredstvi. Vsak poizkus nam jo vzeti
in naj pride ta poizkus od katerekoli strani,
bomo smatrali kot udarec v obraz, kot čin so-
vražnosti, kot bojno napoved na življenje in
smrt. Dovolj smo žrtvovali na žrtvenik domo-
vine s tem, da smo izgubili tretjino svojega
naroda, ki je padel iz ene sužnosti v drugo,
in nismo voljni igrati v lastni državi uloge
kulturno manjvrednih helotov in blapcev.

Niče nam ne more očitati, da ne izpol-
njujemo v polni meri svojih dolžnosti na-
pram državi. Plačujemo davčine v taki meri,
da je nevarnost za naš ekonomski obstoj. Z
vsejimi, ki jih plačujemo preko mere, bi ne
vdrževali samo univerze v Ljubljani v nje-
nem sedanjem obsegu, marveč bi jo razširili
in dvignili na nivo, ki bi bil v čast ne samo
nam, marveč cel državi. Zato ne dopustimo,
da bi se nam vzel od našega vseučilišča naj-
manjši del. Razumemo in upoštevamo težke
finančne razmere, v katerih se nahaja kralje-
vina, ne uvidimo pa in ne bomo nikoli uvideli,
da se naj v sanacijo teh razmer odpravimo te-
mu, za kar smo se borili toliko let, prestali
toliko ponižanj, dožveli toliko razčarananj, kar
nam je življenjska potreba kot narodu, ki se
sam sebe zaveda in hoče živeti lastno kulturno
življenje. In vsemu temu naj se odpravimo,
da prihranimo dravski niti 10 milijonov?

Odklanjamo vsako enketo v vprašanje ob-
stoja ljubljanske univerze ali ukinitve katere-
koli njene fakultete, ker vidimo že v tem za-
litev sebe kot naroda, ki je in hoče ostati
enakovreden v lastni državi!

Z ljubljano smo stopili v državno skup-
nost s Hrvati in Srbi, naj se nas torej ne bije
za njo ljubezen v obraz.

Dne 8. decembra

DIJAŠKI KOMERZ v Uniohu!

Proti preziranju naših največjih narodnih genijev

Belgrad 5. dec. (Izv.) Poslanec Smodej
je poslal včeraj na prosvetnega ministra sle-
deče vprašanje:

»26. novembra je preteklo 125 let, odkar
se je rodil Anton Martin Slomšek, 3. decembra pa 125 let, odkar se je rodil naj-
večji slovenski pesnik dr. France Pre-
šeren. Ta dva moža sta bila slovenskemu
narodu na njegovi trnjevi poti življenjske bor-
be dva kulturna sčebra. Slovenski narod se za-
veda, da narod, ki svojih velikih mož ne ča-
sti, jih vreden ni. Zato je slovenski narod pri-
čakoval, da bo ministrstvo za prosveto odre-
dilo, da se Slomškov in Prešernov jubilej
slavita po vseh šolah, ne samo v Sloveniji,
marv š po celi državi, da mladina spozna
zasluge teh dveh kulturnih velikanov in ob
njunem idealizmu ogreje srce za svoj narod.
Ministrstvo za prosveto je ob raznih prilikah
odredilo, da so se vršile v Sloveniji šolske
slavnosti in predavanja v spomin mož, ki niso

bili v nobenem kulturnem stiku z nami. 125
letnico rojstva Prešerna in Slomška je pa po-
polnoma prezrlo, dasiravno bi bila ta jubileja
primerna priložnost, da se srbska in hrvatska
mladina seznani z idealizmom slovenskega
naroda v prvi dobi njegovega narodnega pre-
bujenja in kulturnega dviga, ker sta bila Slo-
šek in Prešeren ne samo najodličnejša pro-
svetitelja slovenskega naroda, marveč tipična
predstavitev njegovega narodnega idealizma.

Zato Vas vprašam g. minister:

1. Kako opravičite zapostavljanje sloven-
skega naroda, katero je zagrešilo ministrstvo
za prosveto povodom jubileja Antona Martina
Slomškega in dr. Franceta Prešerna?

2. Ali hočete to napako vsaj naknadno po-
praviti?

Prosim ustmen odgovor na eni prihodnjih
sej narodne skupščine.

Narodni poslanec Franc Smodej.

Skrb radikalno-seljaške vlade za poplavljenec v Sloveniji.

Belgrad 5. dec. (Izv.) Na današnji seji
vlade katere se Pašić ni udeležil, ker je še
vedno bolan, niso reševali nobenih političnih
vprašanj, ampak le nekatere nujne tekoče
zadeve. Poljedelski minister Krsta Miletić je
poročal o razdelitvi 6 milijonov dinarjev de-

narne podpore, ki je bila določena v dvana-
stih na poškodovane po povodnjah. Od na-
kazane svote odpade mala vsota na maribor-
sko oblast. Minister ni vedel povedati, kolika
je ta svota. Sklepa se, da je tako majhna, da
je vlada ne mara objaviti.

Nova ogromna bremena za državo.

Belgrad 5. dec. (Izv.) Z ozirom na to, da
so že vse države potom direktnih pogajanj z
ameriško vlado uredile odplačevanje dogov
Ameriki, je bila tudi naša država, kakor
vedno, kot poslednja prisiljena, da se teh po-
gajanj udeleži. Zato je vlada sklenila sesta-
viti posebno komisijo, na čelu katere je mi-
nister za finance Stojadinović. Komisija bo
pred Božičem odpotovala v Ameriko, da v
direktnih pogajanjih z ameriško vlado določi,

koliko znaša naš dolg, ki ga bo treba takoj
odplačevati. Tako moramo prihodnje leto,
katero bo treba plačevati avstrijske dolgove,
plačevati tudi anuiteto ameriških dolgov,
kar bo znatno povečalo naše državne izdat-
ke, katerih pokritje bo treba najti v novih
davkih. Poleg tega namerava finančni mi-
nister pri tej priliki stoniti v stik z ameriški
finančnimi krogi in dobiti kako posojilo.

Važna carinska debata.

Belgrad 5. dec. (Izv.) Odsek fin. odbora
je danes na pravljali o carinah na uvoz želez-
nih cevi in železniškega materijala. Člani opo-
zicije, državni podtajnik in radikalni poslanec
Novaković so odlično nastopili proti zahtevam
načelnika Savića, da se carine na te predmete
povišajo.

Posl. Pušenjak se je zavzel za znižan-
je carin na uvoz vodovodnih cevi, ker je
treba v državi prebivalstvo preskrbeti z dobro
p tno vodo in sezidati mnogo vodovodov. Pred-
log, da se povišajo carine za vodovodne cevi
je bil odklonjen. Sprejeta je bila pripomba
glede uvoza železniškega materijala, da je
uvoz carine prost, dokler ne bomo tega ma-
terijala dovolj doma izdelovali.

Prihodnja seja bo v četrtek popoldne.
Razpravljalo se bo o uvoznih carinah na kme-
tijske stroje.

Resnica o Lukiničevi aferi.

Belgrad 5. dec. (Izv.) O poslednji seji
anketnega odbora, ki razpravlja o Lukiniče-
vem slučaju, smo poročali, da bo padla konč-
na odločitev na četrtkovni seji, ko bo odbor
sprejel poročilo za skupščino. Poudarili smo,
da je odbor sklenil, da ne bo objavil podrob-
nih informacij, dokler ne bo poročilo podpi-
sano. Ta sklep so izkoristili samostojni de-
mokrati in izjavili, da je anketni odbor prišel
do sklepa, da je dr. Lukinič nedolžen in da
je dobil zadoščenje. Te vesti so lansirali v
druge liste, da bi si zagotovili ugodno razpo-
loženje.

Nasproti temu je treba pribiti dejstvo,
da je predlagal dr. Popović, da naj se pro-
glasi Lukinič za nedolžnega in da je bil ta
predlog odklonjen. To dejstvo dokazuje ne-
resničnost teh poročil. Današnja »Politika«,
ki je nasledila samostojno demokratskim in-
formatorjem, obsoja tak način in piše sle-
deče:

»Preiskovalni odbor o obtožbi proti dr.
Lukiniču je predsedničjim končal svoje delo.
Istočasno je sklenil, da ostane vsa zadeva
tajna do četrtka. Vendar so pa v javnost pro-

drle vesti, da je preiskovalni odbor sklenil
dr. Lukiniča izročiti sodišču. Kakor trdijo in-
formatorji, so vesti o odločbi preiskovalnega
odbora nepopolne in ne dovolj natančne. Ra-
di tega smo se potrudili, da se informiramo o
zadevi. Izvedeli smo naslednje: »Po zakonu o
ministrski odgovornosti je potrebno, da se
minister proglasi za krivega, sledeče: kaznjiv-
ost dejanja, škoda za državo radi tega de-
janja, formalna prekršitev zakonskega ali
ustavnega predpisa. Preiskovalni odbor je po
vsestranskem in dolgem presojanju dejanja,
ugotovil o Lukiničevem slučaju kaznjivost
dejanja in škodo za državo. V tem so si bili
edini skoro vsi člani, samo en član je bil
mnenja, da je dr. Lukinič popolnoma nedol-
žen. Glede vprašanja, ali je s tem dejanjem
bivši minister za pravosodje dr. Lukinič kršil
zakonski predpis, je bil en del članov mne-
nja, da je bila kršitev tudi formalna in je radi-
tega predlagal, da se dr. Lukinič izroči sodi-
šču. Ta predlog je bil odklonjen z večino
glasov. Ker je propadel tudi predlog enega
edinega člana, da je dr. Lukinič popolnoma
nedolžen, je bil z večino glasov sprejet pred-
log, ki ugotavlja, da je dr. Lukinič, bivši mi-
nister za pravosodje, z odredbo o ukinitvi
sekvestra s Thurn-Taxisovega posestva kriv
in je povzročil škodo državi. Ne more se ga
postaviti pred sodišče, ker je nemogoče ugo-
toviti, kateri zakonski predpis je s tem kršil.»

Iz društva narodov.

Zeneva, 5. dec. (Izv.) Gospodarski odsek
Društva narodov je sklenil Društvu narodov
priporočati sklepanje posebnih pogodb med
nasledstvenimi državami, da se olajša gospo-
darska obnova Avstrije in Ogrske. Dalje name-
rava gospodarski odsek predlagati, da se skli-
če prihodnje leto splošna gospodarska konfe-
renca.

Odsek za razorožitev je izdelal poročilo,
kako naj bo sestavljen odbor, ki bi vzel vse
priprave za razorožitveno konferenco v svoje
roke.

Finančni odsek je proučil poročilo o
gospodarski obnovi Avstrije in Ogrske.

Razprava o obrtni banki.

Uspešen nastop poslanca Klekla.

Belgrad, 5. dec. (Izv.) Odbor, ki razprav-
lja o ustanovitvi obrtne banke, je danes nade-
ljeval sejo. V imenu Jugosl. kluba je posl. Jo-
žef Klek l v svojem govoru poudarjal potre-
bo take banke. Dvomi pa, da bi se z vladnim
načrtom ta potrebna banka kedaj oživila. V čl. 1. se določa kredit za obrtnike in za usta-
novitev obrtniških združenj, vendar pa je za
prvo kakor za drugo potreben kredit, ki ga pa
država ne da, zato je potrebno, da se postavi v
proračun natančna vsota, ali se v ta namen
pooblasti Narodna banka. Minister Krajač je
ponovno izjavil, da je tozadevno govoril s fin.
ministrom in čaka na njegov odgovor.

Pri čl. 2. je govornik protestiral proti pre-
veliki oblasti drž. komisarija, ki užva jus veta
in sme popolnoma preprečiti poslovanje ban-
ke, četudi ni strokovnjak. — Pri čl. 3. zahteva
poslanec, da mora tudi Ljubljana dobiti po-
družnico in da mora vsaki obmejni kraj
imeti svojo ekspozituro. Posebno se zavzema
za ekspozituro v Prekmurju. Zahtevo je
utemeljeval ne samo iz narodnogospodarskega,
ampak iz državnobrambnega vidika. Zado-
voljno obmejno ljudstvo je najvarnejšame a.
Minister je na družnico v Ljubljani že pr-
votno pristal na intervencijo poslanca Dušana
Serneca. Gled obmejnih ekspozitur je
sprejel Kleklovo zahtevo, da morajo ekspozitu-
re po svojih statutih skrbeti za obmejne
kraje.

Pri čl. 4. je poslanec ugovarjal, da bi se
kredit dajali po ključu vplačanega kapitala
in vlog. Na ta način bi siromašni obrtniki ne
mogli priti do posojila. Minister je izjavil, da
bo v tem oziru dal potrebna pojasnila. — Čl. 6.
govori o nadzorstvu. Poslanec zahteva, da mo-
ra biti član, ki ga imenuje minister za trgo-
vino, strokovnjak. — Pri čl. 7. in 8., ki govorita
o dajanju posojil, zahteva poslanec, da se daje
posojilo združenjem in proizvajalcem domače
obrti, kar je minister sprejel.

Belgrad, 5. dec. (Izv.) Na današnji vladni
seji so razpravljali o udeležbi države pri Obrt-
ni banki. Vlada je sklenila, da se država ude-
leži pri tej banki s 40% osnovnega kapitala,
vendar pa, da se ne bo udeležila več kakor s
5 milijoni dinarjev. Ta vsota je tako majhna,
da je jasna tendenca, ki jo ima vlada s to usta-
novitvijo banke. Po njenem načrtu bi osnovni
kapital ne smel znašati več kakor 12 milio-
nov dinarjev, kar je toliko, kakor nič.

Uradniška vlada na češkem.

Praga, 5. dec. (Izv.) Dr. Šramek je vrnil
mandat za sestavo nove vlade. Predsednik
Masaryk se je odločil, naj prevzame začasno
vodstvo vladnih poslov dr. Černy z uradniško
vlado, dokler Švehla ne sestavi parlamentarno
vlado.

Demisija nemške vlade.

Berlin, 5. dec. (Izv.) Ministrski svet je
sklenil, da celokupna vlada odstopi. Po vsi
verjetnosti bo dobil mandat za sestavo nove
vlade zopet dr. Luther.

Berlin, 5. dec. (Izv.) Državni kanceler dr.
Luther je danes ob 18. uri izročil predsedniku
republike demisijo celokupnega kabineta.
Predsednik je demisijo sprejel in kancelerja
prosil, naj kabinet vodi posle do sestave nove
vlade.

Brezposelnost v Nemčiji.

Berlin, 5. dec. (Izv.) Svetovnoznana tvrdka
Krupp v Essenu je odpustila ta teden 1200 de-
lavcev. Ista usoda bo doletela v prihodnjih
tednih še 3000 delavcev. V Kruppovih tovarnah
je bilo pred vojno zaposlenih 24.000 delavcev,
danes pa le še 14.000.

Mraz.

Pariz, 5. dec. (Izv.) Po celi Franciji je
nenadoma nastopil hud mraz. V Vogezih in
Alpah je temperatura — 19° C.

Inomost, 5. dec. (Izv.) Danes je padla
temperatura na 16° C pod ničlo.

Praga, 5. dec. (Izv.) Meteorološki urad
javlja temperaturo iz sledečih krajev: Ložane
— 30°, Heb — 23°, Budjevice — 20°, Praga
— 16° Celzija.

Tedenski pregled.

Jugoslovanski škofje so hoteli minule dni vladi osebno predložiti svoje želje in pritožbe, kakor je bila to sklenila škofska konferenca v Zagrebu. Toda škofje so našli v Belgradu zaprta vrata tako na dvoru kakor pri ministrskem predsedniku Pašiću in celo pri ministru za vere Trifunoviću. To za razmere v naši državi ni dobro znamenje! — V narodni skupščini je vladna večina sprejela proračunske dvanajstine za december, januar, februar in marec 1923—24; za dvanajstine je glasoval tudi slovenski Radičevci posl. Pucelj. Jugoslovanski klub je glasoval proti dvanajstini in podal ločeno mišljenje, v katerem je na podlagi uradnih števil dokazal, da mora plačevati Slovenija skoraj petino vseh neposrednih davkov; klub je zahteval pravično razbremenitev Slovenije. V razpravi sta govorila za Slovenijo še posl. Bedjanec in Škulj, a poslanca Vesenjak in dr. Gosar sta ponovno osebno posredovala pri finančnem ministru, ki je končno zagotovil odpravo komorske in invalidske doklade na osebno dohodnino, izboljšanje glede ekstenzijskega minimala in olajšave glede državnih dokladov na osebno dohodnino, zakonski predlog o izenačenju direktnih državnih davkov je že dotikalen in pride še v tem zasedanju pred skupščino. — Dne 3. dec. je imela skupščina kratko sejo, na kateri se je izvolil parlamentarni odbor za prenos trgovinske pogodbe z Avstrijo (iz Jugoslov. kluba sta bila izvoljena poslanca Zebot in Štrin), nato pa so se skupščinske seje odgodile do 10. decembra. Tako skupščina pod sedanjim vladom ne pride do rednega dela. Delo zastaja tudi v ministrstvih, ker je vladni predsednik Pašić zopet obolil, a prosvetni minister Radič se je ponovno odpeljal po strankarsko-političnih poslih v Zagreb. — V finančnem odboru narodne skupščine, v katerem zastopata Jugoslov. klub poslanca dr. Kulovec in Pušenjak, je finančni minister izjavil, da bo vlada sprejela v bodoči novi proračun na račun izplačila uradnikom dolžnih razlik samo 10 milijonov (dolžna jih je 210!). Predlog posl. Zebota in Bazale za izpremembo kronskih pokolnin v dinarske je fin. minister odbil. Za poplavljen kraj bo vlada dala samo 6 milijonov dinarjev podpore (Jugoslov. klub je zahteval za Slovenijo 25 milj.). Zastopniki vladne večine so vse to odobrili. — V odboru za zakonski načrt o Obrtni banki je posl. Dušan Serneck zahteval, naj se načrt izpremeni tako, da bo banka rešila malemu obrtniku. — Zaradi vojaške službe bogoslovcev je posredoval pri vojnem ministru posl. Škulj in zahteval, da odslužijo bogoslovci svoj kader v bolnišnicah, kakor predpisuje zakon. — Posl. Fran Smodej je naslovil na notranjega ministra vprašanje zaradi odklanjanja odnosno zavlačevanja prošnji za jugoslovansko državljanstvo oseb iz nepremožnih slojev. Zahteval je ustrepen odgovor v skupščini. — Poslanec Hohnjec, Vesenjak in Bedjanec so se pritožili na merodajnih ministrstvih zaradi težav, ki jih delajo carinski organi na štajerskem pri izvozu vina v Avstrijo po nižini cen. Dobili so zagotovilo, da se to neupravičeno odpravi. — V Londonu so dne 1. decembra na slovenski način podpisali v Locarnu sklenjeno pogodbo med Nemčijo in Francijo, Anglijo, Italijo, Belgijo, Češkoslovaško in Poljsko v zaimenjenje miru. Francoski ministrski predsednik Briand je izjavil, da je sedaj vojne za vedno konec. — Na češkoslovaškem imajo težave pri sestavi vlade. Najprej je imel nalogo, da sestavi novo vlado, Švehla; za njim je poveril predsednik Masaryk to nalogo načelniku ljudske stranke msgr. Šrameku. Sestava se pa tudi temu ni posvećila ter je predlagal, naj se naloga znova poveri Švehlu. — Slovaška (lilinkova) ljudska stranka je izdala oklice, v katerem izjavlja, da vztraja na pitlsburški pogodbi in zahteva za Slovaško popolno, zakonodajno avtonomijo. — Nova francoska vlada je predložila parlamentu svoj finančni načrt, ki temelji na inflaciji in predvideva za 7 in pol milijarde francov, novih bankovcev; v pokritje znatno zvišajo razne davke. Parlament je sprejel zakonski načrt z 257 proti 229 glasovom. — Vojaški direktorji na Španskem je odstopil; novo vlado je zopet sestavil Primo di Rivera, vendar imajo v njej nevojaki večino. — Konferenco za pobijanje draginje je bilo te dni sklicalo ministrstvo za socialno politiko v Belgradu. Konferenca ni sprejela nikakih sklepov. — Občinske volitve v Ljubljani so na intervencijo posl. Pucelja znova odložene. — Monopolska uprava je sklenila povrniti delavstvu tobačne tovarne v Ljubljani vse zneske in odbite doklade, ki jih jim je bila svojčas odtegnila pri plačah. — Volitve v delavsko zbornico za Slovenijo v Ljubljani so razpisane in se bodo vršile od 2. do 6. februarja 1923. — Dne 3. decembra letos je poteklo 125 let, odkar je bil rojen France Prešeren, največji slovenski pesnik. — Msgr. Tomo Župan je bil te dni slovesno odlikovan z redom sv. Save III. reda. — Odlični slovenski pisatelj dr. Fran Detela je praznoval 3. decembra 75letnico svojega rojstva. — Umril je v Santiagu de Chile slovenski rojak inženir Bogomil Žnidaršič. Bil je zaslužen graditelj chilskih državnih železnic. — 32 jugoslovanskih izseljencev, povečini žena in otrok, je te dni po izgonu prispelo iz Brazilije nazaj v Jugoslavijo, vsi skoraj bosi in golji. Postali so žrtve brezvestnih agentov. — Učiteljšče v Tolmini, ki je bilo vsaj po imenu slovensko, je italijanska vlada izpremenila v popolnoma italijansko nižjo gimnazijo. — O velikih vremenskih nevarnostih: povodnih, viharjih in snežnih zametih poročajo iz vseh delov Evrope. Posebno strašno je divjal vihar v južni Italiji.

Vojaški sporazum med Poljsko in Malo antanto.

Bukarest, 5. dec. (Izv.) Posvetovanja vojaških zastopnikov Poljske in Male antante so imela uspeh, da se je sklenila konvencija o prevozu orožja in municije. »Luptac« poroča, da je sklenjena posebna pogodba tudi glede raznih drugih točk sodelovanja v vojni.

Lunačarski v Parizu.

Pariz, 5. dec. (Izv.) Sovjetski komisar za prosveto vseučiliški profesor Lunačarski je prišel v Pariz, da naveže stike med francoskimi in ruskimi prosvetnimi delavci. Včeraj je obiskal francoskega ministra za prosveto.

Snežni viharji na Ogrskem.

Budimpešta, 5. dec. (Izv.) Vsled silnih snežnih viharjev so mnoge proge državne železnice popolnoma zasnežene. Zlasti ogromni so zameti v vzhodni Ogrski in okoli Blatnega jezera. Železniški promet ni samo moten, ampak na mnogih krajih tudi popolnoma prekinjen. Temperatura znaša 23—28° C.

Pisatelj Barbusse proti imperijalizmu in za federacijo balkanskih držav.

Belgrad, 5. dec. (Izv.) Snoči je prispel v Belgrad sloviti francoski pisatelj Henry Barbusse, ki se je podal zadnje čase na Balkan, kot opazovatelj velikega procesa proti kmetom iz Tatarbunarja v Romuniji. V tem procesu je, kakor znano, bilo več sto kmetov obsojenih na večletno ječo, ker so delovali za osamosvojitve Besarabije. Iz Romunije se je pisatelj podal v Sofijo, od tam pa je prišel v Belgrad. Dopoldne je Barbusse sprejel časnikarje ter jim dal izjavo o svojih vtisih s potovanja po Balkanu.

Najprej je v svoji izjavi podal splošno mnenje o razmerah na Balkanu. Nato pa je izjavil sledeče:

»Vojno sem prebil veliko časa kot navaden vojak. Pri tem sem prišel do spoznanja, da je sedanjí svetovni sistem zelo kompliciran, da pa ni nič vreden. Do tega spoznanja sem prišel, ko sem med vojno mislil na to, kako bi se moglo to stanje spremeniti in upostaviti mir med narodi. Stopil sem v zvezo in v stik s svojimi tovariši iz vojne. Videl sem, da so tudi ti prišli do spoznanja, da stare oblike niso več za današnjo dobo. Radi tega sem ustanovil posebno zvezo, katere cilj je delovati proti vojni v bodočnosti. Radi tega sem osnoval »Fédération republicaine des anciennes combattantes«, kateri sem jaz predsednik.

Odločno smo sklenili delovati na to, da se vojna nikdar več ne povrne. Vojna je vsilika nesreča za človeštvo. Zveza ne veruje na to, da je Nemčija kriva vojne. Člen 231. verzajske mirovne pogodbe, ki ugotavlja to vojno odgovornost Nemčije, je samo radi tega sprejet, da da zaveznikom pravico in možnost, da dobe od Nemčije kar največ odškodnine. Istotako je brez vsake podlage trditev, da je Srbija kriva začetka vojne. Mi moramo logično priznati, da je krivec za svetovno vojno imperijalizem, pred vsem angleški imperijalizem. Za Anglijo je Nemčija predstavljala oviro. Radi tega je prišlo do vojne.

Mi bivši vojaki, ki smo sodelovali v svetovni vojni, smo se radi tega združili, da se borimo proti vojni in proti imperijalizmu. Cilj imperijalizma je, da si na tuji nesreči zgradi lastno srečo. To seveda ni mogoče, kajti če propade en narod, potegne v propad vse druge. Radi tega se danes vsa Evropa

DEMENTI O VPADU FAŠISTOV NA AVSTRIJSKE TIROLE.

Dunaj, 5. dec. (Izv.) Tukej se je bila razširila vest, da so laški fašisti vdrlí v avstrijsko občino Gries na Brennerju, da osvobodijo nekakega Laha, ki so ga avstrijske oblasti kot špicna aretirale. Ta vest se je izkazala kot popolna izmišljotina.

PROTI ODPRAVI STANOVANJSKE ZAŠČITE V AVSTRIJI.

Dunaj, 5. dec. (Izv.) Avstrijska vlada namerava začeti odpravljati stanovanjsko zaščito. Proti tožadavnemu načrtu pa se z vso silo upira o socialni demokraciji. V ponedeljek namerava samo na Dunaju prirediti 260 protestnih shodov in bodo zakonski načrti v parlamentu obstruvali.

Dijaški dan.

Kakor vsako leto, slavi tudi letos slov. kat. dijaštvo svoj praznik — 8. december. Dan posveti svoji notranji poglobitvi; zvečer ob 8. (20. uri) pa priredi v veliki dvorani hotela Union dijaški komerc. ki je po svoji vsebini in obliki najpriljubljenejši izmed vseh podobnih prireditvev.

Sporod je primerno izbran in bo nudil občinstvu dokaj lepega užitka, obenem pa jasen vpogled v današnje mladinsko gibanje. Obsega sledeče točke:

1. Otvoritev;
2. Fr. Ferjančič: Oj slovenska zemljica;
- Dr. J. Ivanc: Jutro;
- (Poje akad. moški zbor.)
3. Graunod: Spev Meftista o zlatem telutu;
- W. Kienzl: Napitnica;
- Favorta (Kuhreigen);
- (Poje akad. Likovci, grjence Ljubljansk. konservatorija);
4. Slavnostni govor: Govori univerzitetni pros. g. dr. Lambert Ehrlich;
5. Cherubín: Ave Marija.

Otrok moj, kot roža si krasna. (Poje gđ. Nadina Brejčeva, absol. ljublj. konservatorija.)

(Na klavirju spremlja gđ. Silva Vogelnikova.)

Sledi presta zabava, ob kateri svira dijaški orkester in šaljiva pošta.

Vsi prijatelji dijaštva, odzovite se iskrenemu vabilu SDZ in se v čim večjem številu udeležite te edine dijaške prireditve.

Cena vstopnic: družinski sedeži 25 Din, ostali sedeži 10 Din, galer. sedeži 5 Din, dijaško stojišče 2 Din (samo za dijake). Razprodaja vstopnic v trafikah hotela Union.

NAJCENEJE otomane v blagu 850 Din; otomane v gradlu 720 Din; afrik-modroci 250 Din — kakor tudi vsi drugi tapetniški izdelki po znatno znižanih cenah. Vse vrste žimza vedno v zalogi. Popravila se solidno in najceneje izvršujejo. — Se priporoča FRAN JAGER, tapetnik, Kolodvorska ul. 27

nahaja na robu propada, samo Amerika je svobodna.

Najprej smo organizirali udeležence svetovne vojne. Potem smo pristopili k organizaciji inteligence. Organiziranje inteligentov se je izvršilo v organizaciji pod imenom »Clarté«, poleg tega smo ustanovili organizacijo učiteljev, profesorjev, ki se imenuje »D'Enseignement«, ki šteje preko 600.000 članov, kateri pripadajo poleg učiteljev in profesorjev umetniki, časnikarji in drugi inteligentni stanov. Bodočnost kaže, da bo ta pokret imel najlepši uspeh.

O cilju svojega potovanja na Balkan je Barbusse izjavil, da ga Balkan predvsem zanima. Na Balkanu so še vedno ljudje nepokvarjeni in je v njih še precej pravečanstva, v Franciji pa je vse pokvarjeno. Francija mora svoje roke odtegniti od Balkana. Francoska politika je izključno kapitalistična, ki jo vodijo velebanke in velekapitalisti, kar dokazuje vojna v Maroku, kjer gre za velike rudnike in rifanskih pokrajinah.

O procesu v Kišinevu proti kmetom iz Tatar-Bunarja je izjavil, da je to smešna komedija. Kmetje so bili prisiljeni izjaviti, kar jim je narekovala kapitalistična oblast.

V Bolgariji je stopil v stik s številnimi člani makedonskega odbora. Vsi brez razlike so se izjavili za federacijo balkanskih držav, ki jo smatrajo za srečo Balkana. Trdijo, da je Jugoslavija odločno proti federaciji. V Romuniji in Bolgariji je ljudstvo zelo dobro, toda vlade so slabe. Vlade še vedno ljudstvo pritiskajo z vojaštvom, ali s silo sploh. Izjavil je, da bo o razmerah na Balkanu spisal posebno knjigo. Po njegovem mišljenju je federacija balkanskih držav nujno potrebna, da postane na ta način Balkan samostojen in da ne bo več speculacije za veselo.

Na Balkanu se sedaj vedno govori o podporah in zvezah z Moskvo, kar je nesmisel, kakor je nesmisel, kar so trdili vedno v Franciji, da je bil vsakdo, ki je imel posebno mnenje, defetist in nemški špijon. Tako se dela v Jugoslaviji, kjer se vsak napredek, ki se ne strinja z režimskim sistemom, proglašajo za boljševiški.

S tem je Barbusse končal svoja izvajanja. Izjavil je, da bo jutri odpotoval v Budimpešto, kjer bo ostal par dni.

Beleške.

Zaradi slovenske univerze, ki nam jo hoče Radič vzeti, se je vnel prepir med »Nar. Dnevnikom« in »Slov. Narodom«. Le-ta je namreč nastopil v obrambo slovenske univerze. Zdaj ga pa »Nar. Dnevnik« ostro zavrača in odreka samostojno-demokratskemu tisku vsako pravico, da nastopa danes kot branitelj slovenske univerze, ko se je ravno samostojno-demokratski tabor doslej pokazal vse prej nego njenega prijatelja. Očitki »Nar. Dnevnik« so popolnoma upravičeni in lekcija, ki jo daje »Sl. Narod«, zasluženja, vendar mislimo, da so take in enake kontroverze v sedanjem trenutku neumestne in samo škodljive. Kakšen vtis to napravilo v Belgradu, če se bomo Slovenci o naši univerzi med seboj prepirali? Ali ne bo to samo podprlo načrtov g. St. Radiča in namere drugih ljubljanskih univerzi nenaklonjenih faktorjev? Mislimo, da ne smemo vzbuditi niti najmanjšega domnevanja kakor da ni vsa slovenska javnost složna in solidarna v tem, da je slovenska univerza naše narodno-kulturno svetilišče, na katero položiti roko ne dovolimo nikomur. Ako bi se g. Radič v resnici osmelil poizkusiti napovedani udarec na našo univerzo, bomo Slovenci smatrali to kot vojno napoved in g. Radič naj si posledice sam pripiše.

Rosnicoljubnost naših nasprotnikov. Laž je kakor znano, najpriljubljenejše sredstvo proti naši stranki. Stokrat ovržene nesmiselne trditve se vzdržujejo v nasprotnem časopisju leta in leta, da bi SLS vzeli med ljudstvom ugled. Zlasti si »Kmeti« listi večkrat privoščijo kako iz trte izvit. Po novem tiskovnem zakonu, ki so zanj ravno njegovi Radičevci glasovali, pa mora potem tu pa tam sami sebe popraviti. Tako prinaša po tožbi prisiljen v zadnji številki sledečo izjavo: »V št. 40. našega lista od 9. septembra t. l. sem podpisani Joško Blaž v članku »V svrhu pojasnila« trdil, da je takratna deželna vlada dala streljati na delavce na Zaloški cesti. Vsled tožbe takratnega predsednika deželne vlade g. dr. Brejca izjavljam, da je ta trditev neosnovana in da takratni deželni vladi glede na znane dogodke na Zaloški cesti ne moremo nobene nekorektnosti očitati. Joško Blaž. Uredništvo.« — Joško Blaž je predsednik »Zveze društev kmetijskih fantov in deklet«

Tudi »Jutro« popravlja. V debati o »Malem listu« smo poudarjali, kako se ne strašijo svobodomiselci nobenega sredstva, da bi zatrti krščansko-socialni list v Trstu. »Jutro« je takrat pisalo, da sta bila Šček in Milanovič pri škofu Fogarju in se dostavilo: »Ni izključeno, da sta ob tej priliki poročala škofu o lepih uspehih ki jih je dosegel »Mali list« s svojim napadom na primorske narodne voditelje.« — Včeraj je moralo »Jutro« prinesiti pismo škofa Fogarja, ki konstatira, da Ščeka že poldrugo leto ni bilo pri njem v avdienci. Iz tega popravka je jasno, kakega orožja se

je tržaško in ljubljansko svobodomiselstvo bratski slogi poslužilo proti »Malemu listu« da škodujejo katoliški akciji. Za naprej se la do seveda ravnotako dosledno držali učel. Krepko obrekuje, nekaj vedno ostane.

Pucelj so v Radičevi torbi silno dobro počutili. Tako vsaj, upamo, smemo razumeti včerajšnji članek g. Pucelja. Trinajstkrat je dobrota te torbe v »Nar. Dnevniku« podčrtana. Slovenija bo v dobrole te torbe verjela sicer šetaktokrat, če se bo oddahnila od centralističnega pritiska, posledice ustave, ki jo je g. Pucelj glasoval, toda, če sme vsaj berač — po slovenskem pregovoru — hvaliti svojo torbo, kaj bi g. Pucelj na smel tiste, ki njega samega nosi?

Ne morejo slediti. Pri »Kmetiskem listu« ne morejo več slediti spremembam voditelja. Sprejeli so zapisali po pogrebu samostojne kmetijske stranke, da je list sedaj glasilo Zveze slovenskega kmetijskega ljudstva. Toda do zadnje strani so že pozabili na novo spreobrnjenje in še vedno pišejo: »Kmeti, vedno brani rgled in čast svoje S. K. S.« Kako jo bomo branili, če sto jo pa sami voditelji zalajili. Vsaj ne mešajte svojih pristašev in jim tudi na zadnji strani povejte, naj brnijo »vedno« Radiča.

»Narodni Dnevnik« v včerajšnjem uvodu konstatira, da je še vedno nadstrankarski. V tej številki je sicer Puceljev članek o Radičevi torbi, članek o strankarskem gibanju radičevcev na štajerskem in še marsikaj radičevskega, toda tudi neodvisnost je seveda stvar okusa, v katerega se ne maramo zadrževati. Eno je za nas pomembno: »Narodni Dnevnik« izrecno konstatira da se s kulturnim programom Slov ljudske stranke ne strinja.

Vojvođinski Nemei in primorski Slovenci. Ko so fašisti razbili tiskarno »Edinost« v Trstu, so obsodili fašistovski napad tudi vojvođinski Nemei in poslanec dr. Moser je pisal dr. Vilfanu v Trst pismo, o katerem je poročala »Edinost« sledeče: »Včeraj je prejel poslanec dr. Vilfan od nemškega poslanca v Belgradu dr. Moserja pismo, v katerem naglašajo potrebo solidarnosti narodnih manjšin proti nasiljem in izraža svoje simpatije za naš narod in za dr. Vilfana ob priliki napada na »Edinost«. Za izraz simpatije se je dr. Vilfan dr. Moserju zahvalil s sledečim pismom: »Za vaše cenjeno pismo se vam v svojem imenu in imenu svojih rojakov v Italiji pristočno zahvaljujem. Posebno hvalo smo dolžni Vam, Vašim tovarišem in drugim voditeljem Vaše narodne manjšine za plemenito zagotovitev Vaše moralne podpore. Pristočno se Vam zahvaljujem za Vaše name naslovljene besede, ki moje zasluge pač preceňujejo in veljajo bolj vzvišeno stvari, kateri vsi služimo. Vaša izjava bo ostala Slovincem in Hrvatom v Italiji v neizbrisnem spominu. — Dr. Vilfan.

Zahvala novinarjev.

Kakor prejšnja leta, so nam šli tudi letos pri prvodecemberski prireditvi v prid novinarskega penzijskega fonda z izredno ljubeznivostjo na roke vsi ljubljanski in izvenljubljanski čimteliki, na katere smo se obrnili. Glavna zasluga in zahvala, da se je mogla sploh vršiti tako velika, potezna umetniška prireditev, gre našim glasbenim organizacijam: pevskemu zboru in orkestralnemu društvu »Glasbene Matice«, »Ljubljanski«, »Ljubljani. Zvonu« in »Slavcu« ter njihovim dirigentom gg. Brnobiču, dr. Fr. Kimovcu, Kumariju, Prelovcu in Škerjancu, kakor tudi g. ravnatelju Manokoti, ki je skupno z g. Prelovcem vodil aranžma koncerta.

Enako ljubeznivo naklonjenost so nam izkazale članice ljubljanske drame ge. Balatkovca, Juvanovca, Marija Vera, Medvedovca, Nablocka, Rakarjeva, Rogozovca, Šaričeva in Šestova ter gospodične Mira Danilova, Gorjupova, Ježkova in Juvanovca, dalje nim ob strani ga. Hvalova in gđ. Šarčeva S poštvovalnim sodelovanjem v paviljonih so mnogo pripomogle k lepemu druzabnemu in gmotnemu uspehu naše prireditve. Bifeje in cvetličarno so nam bogato založile sloščice: Novotny, Stritih, Voltman in Zalaznik; pekarne Bizjak, Dolinar in Kavčič; cvetličarne Baic, Bajt, Herzmansky in Hvala, kavarne »Emona«, »Evropa« in »Zvezda«; restavracije Dvor, Glukolodvor, Miklič, Slon, Strukelj in Tivoli; delikatesne trgovine Buzzolini, T. Mencinger, Stacul in Verbič; lekarni Piccoli in Sušnik; veletrgovine Alko, Gregorec in Verlič in Meden, Tvarnica sodavice, tovarna sadnih sokov Srečko Potnik, papirnice Bonač in Tigar; vinske trdnice Central, vinarna, Stepic, Bouvier v Cornji Radgona, Petovar v Ivanovcih in Čuček v Ptuj; pivovarna Union in še drugi. Za okras dvorane nam je dala na razpolago dragoceno preprogo trdnika I. C. Mayer. Na roko so nam šle družba hotela Union ter unionka kavarna in restavracija.

Vsem bodi iskrena hvala. Zahvaljujemo pa se tudi našim oblastem in korporacijam, v prvi vrsti mestni občini, za njihovo naklonjenost in seveda — last not least — vsem odličnim predstavnikom in vsem slojem prebivalstva, ki so z redkornim obiskom koncerta pokazali, da znaš ceniti pomen časopisja in delo novinarjev.

Mnoge naše gospodarske organizacije in tudi številni privatniki so povodom naše dobrodelne prireditve naklonili lepe zneske novinarskemu penzijskemu fondu. Njih seznam še objavimo, zahvaljujemo pa se jim tudi že tem potom.

Ljubljana, dne 5. decembra 1923.

Jugoslovansko novinarsko udruženje, sekcija Ljubljana.

Med naisrečnejše

oblarovance se bodo steli oni, ki jim bo Božič nanosil krasnih kravat, samovernic, rokavic, nogavic, finega perila itd. od trdnice

DRAGO SCHWARZ — Ljubljana.

Pri tej trdnici se kupijo najbolj primerna darila

ven Tržačan, ki je napravil kak izlet na Kras. Slovani v Italiji stojijo kulturno previsoko, da bi se bali zdravnika kot zdravnika. Nezaupljivi so do njega, ker je Italijan, ker ne pozna njihovega jezika, ker jim je bil včasih vsiljen z določenim namenom. Koliko je okrajnih zdravnikov, ki so jih prefekti direktno ali indirektno s silo spravili na rame občin, ki se komaj združujejo in ki včasih nimajo niti potrebe posebnega zdravnika. Samo en slučaj: Občinskemu svetu na Vogrskem je prefekt zagrozil z razpustom, ker ni hotel odobriti kreditov za vzdrževanje okrajnega zdravnika v Dornbergu, ki je zagrizen Italijan. Občinski svet se je temu protivil, ker je Vogrsko enako oddaljeno od Dornberga in Gorice in gredo torej polniki rajši v Gorico, kjer imajo na izbero tudi specialiste, Slovence, in poleg tega tudi lekarne. Kdo naj zaupa raznim D'Ottonejem in Delpinom ki so s svojim politiziranjem povzročili slovanskemu življu toliko škode, pa naj bi bili še najboljši zdravniki, kdo bo zapal še zdravnika, ki se je branil obvezati Slovence glavo, ki so mu jo razbili fašisti? V zavedni vasi D. se je pripetilo, da so vsi vojni invalidi glasovali za fašiste, ker jim je poštar zagrozil, da bo v nasprotnem slučaju dosegel pri okrajnem zdravniku, tudi fašistu, da jih potrdi za zdrave, da se jim potem odvzame podpora. O zdravniški sposobnosti priseljenih zdravnikov pa naj sodijo rajši bolniki sami.

Najnevarnejši sovražnik telesa in duše slovanskega prebivalstva v Italiji pa je brezdvomno alkohol. O posledicah uživanja alko-

„PETOVIA“ • usnjarska industrija d. d. • PTUJ

Otvoritev trgovine

MARIBOR

Gosposka ulica 8
pri Karlu Worsche

PTUJ

Slovenski trg 3

Moški, ženski in otroški čevlji

za deželo in mesto

Najnižje cene!

Prvovrstno delo!

Najboljša kakovost!

Trpežni in se prilagajajo kakor vliki!

preprečijo slinčni slučaj, ki ogrožajo življenje avtomobilistov ter nas tudi pred svetom postavljajo na nivo neciviliziranega naroda. je Avtomobilski klub kraljevine SHS, sekcija Ljubljana, podelil male nagrade po Din 150 orožniškim narednikom Ožbaldu Krejnciču in Jerneju J. Janu ter orožniškim korporalom Antonu A. Šerku in Evgenu I. Princu, ki so se pri izsleditvi teh zlikovcev posebno potrudili.

Promocija. V soboto 5. t. m. je bil promoviran na graški univerzi za doktorja prava g. Jožef Jurin iz Ptuja.

Vinska razstava v Ivanjkevi. 50 odstoten popust na železnice za obiskovalce razstave je dovoljen z odlokom M. S. br. 37.890 z dne 3. t. m. Vozne listke opremiti z vlažnim postajnim žigom Legitimacije se dobe na razstavnem prostoru.

K smrti Franceta Učaka. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani nam z ozirom na našo tozadevno notico piše: OUZD je skušal pokojnega Učaka že dne 29. maja 1925 oddati v Topolšico, kjer je bil pa zaradi prenapoljenosti zdravilišča odklonjen. Nato ga je 2. julija 1925 predlagal za sprejem v zdravilišče Brestovac pri Zagrebu. Ker so žal vsa naša zdravilišča za bolne na pljučih prenapoljena, je prišel vpoklic na Brestovac šele 9. oktobra 1925, ko se je Učak že nahajal na Golniku in ko je bil tudi za transport že pre slab. Medtem so pokojnikovi prijatelji in sportni krogi zbrali večjo vsoto, da se je mogel Učak oddati na Golnik. OUZD, ki tedaj še ni imel pogodbe s tem zdraviliščem, pa je Učaku za ves čas bivanja na Golniku nakazal dvojno hranarino. Od 1. novembra 1925 dalje, ko je bila z Golnikom sklenjena pogodba, odobrena po Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu, pa se je nahajal Učak na stroške Okrožnega urada na Golniku.

Detemor. Pri Sv. Andražu v Slov. goricah je neka služkinja porodila nezakonsko dete. Da bi izbrisala sled svojega ljubavnega razmerja, je dete po porodu zadušila in potem vrgla v svinjski kotel. Zločin se je pa takoj

odkril in brezsrčna mati je že v sodnijskem zaporu.

Poneverba pri Mali Nedelji. Svoječas so listi poročali, da je bivši tukajšnji poštni odpravnik poneveril veliko poštnega denarja. Začela se je sedaj pojava. Mož je res poneveril denar, pa ne poštnega, ampak denar, ki je bil last trgovca Senčarja, v čigar hiši je pošta. Trgovca je slutiti že dalj časa, da mu nekdo izmika denar iz blagajne, ni pa mogel dognati, kdo bi bil tat. Poštni odpravnik je bil zelo prijazen in postrežljiv do cele družine, pomagal je rad v trgovini, zato sum ni takoj padel nanj. Nazadnje se je trgovec sin skril pod posteljo, da bi zaslišal tata. In res je prišel poštni uradnik, odprl blagajno in si naložil precej bankovcev. V tem trenutku je skočil fant izpod postelje in ga je zgrabil.

Čipke, roglice, vložke, motive ovale v najrazličnejših slikah in oblikah dobite najceneje pri — Osrednji čipkarski zadrugi v Ljubljani, Pod Trančo.

Pri glavobolu, omotici, tesnobi v p.sia, utripanju srca segajte po staro preizkušeno grenčico »Franz-Josef«. Poročila višjih zdravnikov s kliniki za želodčne in črevesne bolezni zaznamujejo, da je »Franz-Josef« voda prav izborna učinkovita naravno odvajalno sredstvo. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in trgovinah z rudninskimi vodami. 5231

Kakor si doslej ne moremo misliti gospodinjstva brez krompirja, tako si bodočnosti ne moremo predstavljati brez »Pekalca«. Dobijo se v veliki izbiri za juho in prikuho.

Orlovski vestnik.

Hrušica pri Ljubljani. Na praznik dne 8. decembra bo prireditev za nižji in višji naraščeni Sentpeterske orlovske srenje v Društvenem domu v Hrušici po sledečem redu: Ob pol. dveh popoldne litanije v Bizoviku, Ob dveh v Društvenem domu v Hrušici petje, deklamacije nižjega in višjega naraščanja in predavanja. Predaval bo g. Torkar. Poslije so vabljeni starši in mladini naklenjeno občinstvo. Vstop prost. — Predsednik.

velike noči, do binčnosti in celo do prihodnje trgovine. Kmet ima torej vino doma in ravno to je zanj pogubno v gospodarskem in zdravstvenem oziru. Dejstvo, da se je v zadnjih par letih, posebno letos radi izredno majnega pridelka, vinska kriza precej ublažila, ne izpremeni veliko na tem. V bistvu ostane domače gospodarstvo z vinom isto, le odtok se bo nekoliko pospešil. Tudi letos bo ostalo vino v kletih povprečno do maja, junija.

Prilika napravi tatu. Kdo bo tako močan, da bi se ubranil zapeljivosti te zlate kapljice, ako jo ima vedno pred očmi in še posebno, ako jo je sam pridelal? Kmet jo torej pije malo iz hvalečnosti, malo od žalosti radi gospodarske stiske, malo iz navade, največ pa iz prepričanja, da vino »da moč«. O nasprotjem ne bi kmeta prepričal niti najboljši zdravnik. Kako naj škoduje kapljica, rumena ko zlato, ki zraste v naravi ob skrbni čuječnosti kmeta? In da bosta močna, da gospodar vina tudi ženi in mlademu sinčku! Ali ni to največji zločin na telesu naroda, ki se mora boriti za svoj obstanek?!

Kje je rešitev? Morda v protialkoholni propagandi? Zdi se mi, da bi se je ne lotila nobena stranka na Primorskem. Taka stranka bi zadela na hud odpor pri vinogradnikih, ki bi mislili, da jo propaganda naperjena proti njim. Saj pravijo: »Odkrij se pijancu, ako ga srečaš na cesti!« Zadnja leta pred vojno so pokazala, da bi kmetje tako propagande ne razumeli.

Iz Ljubljane.

Miklavž na magistratu.

Na trizo v mestni posvetovalnici je bilo položeno včeraj zvečer pismo sledeče vsebine: Dragi gospodje gerentje! Zaradi visokih kupov snega v Ljubljani in okolici letos žakbog nisem mogel do Vas, odnesel Vas bom pa v košu prav gotovo prihodnje leto. Z odličnim spoštovanjem. — Parkelj, s. r.

Napreden škorenj v naprednem snegu.

Te dni je bil v nekem lepem, naprednem gorenjskem mestecu semenj. Ali je bil semenj v pondeljek ali torek, je postranska stvar, kakor je tudi čisto postranskega pomena, če se imenuje lepo napredno mesto na Gorenjskem Kranj, Kamnik ali pa Loka ali pa Radovljica. Glavno je, da slovi omenjeni semenj daleč na okrog in da priženejo okoliški in oddaljenejši kmetje na ta semenj vedno mnogo živine. Dolgoletni sloves tega sejma je pa vzbudil tudi, več ljubljanskih mesarjev, da so sklenili iti v lepo in prijazno gorenjsko mesto. Tako so se odpravili na pot rdečelični France Karmenatele, rejni Tone Klobasa in zaliti Tine Špeh, vsi trije junaki, korenjaki in naprednjaki kakor se spodobi. Do lepega naprednega mesta na Gorenjskem jih je vlak pripeljal brez nesreče. Trpljenje pa se je začelo, ko so hiteh na sejnišče. Po ulicah in cestah naprednega mesta so ležali taki nasipi naprednega snega, da je rdečelični in napredni France Karmenatele nepremakljivo obtičal v globokem naprednem snegu, dokler ga nista iz snežnonaprednih globin rešila njegova napredna prijatelja, toda — brez njegovega levega naprednega škornja! Naprednega Franceta je strašno zeblo v boso napredno levico, dokler mu je niso zavili v napreden koc, da je mogel saj domov v klerikalno Ljubljano, kjer si je preklinjajoč vso naprednost naprednega lepega gorenjskega mesteca takoj kupil nov škorenj, ampak to pot klerikalen škorenj, ki drži, in je vsled neodstranjenih

kopic naprednega snega v naprednem gorenjskem mestecu, kjer je izgubil svoj napredni levi čevlji, danes ves navdušen klerikalec Nauk te pripovedi pa je, da morajo napredna mesta tudi napredni sneg odkidavati, da ne zapade vsega napredka.

Roza Jelodvorska, viteška igra v 7 slikah, ki jo ponovi na splošno željo občinstva Ljudski oder v torek (na praznik) ob pol. popoldne, je zelo lepa in gniljiva igra, polna sočutja otroške ljubezni do starišev, ima pa tudi mnogo nedolžnega humora. Scenarija je zelo lepa, kostumi krasni. Igra se v tej sezoni ne bo več uprizorila, zato naj si jo nihče ne zamudi pogledati. Predprodaja vstopnic v pondeljek od 8 do 12 popoldne in od 2 do 4 zvečer v društveni nabavni zadrugi v Ljudskem domu; ter od 5 do 6 zvečer in v torek od 10 do 12 popoldne in od 2 popoldne naprej do začetka predstave v pisarni Ljudskega odra. Danes v nedeljo se vstopnice ne prodajajo.

Spomenik tovarišem — žrtvam svetovne vojne so sklenili postaviti Sentpeterski pred cerkvijo sv. Petra v Ljubljani ter so osnovali posebni odbor, v katerega so izvolili kot predsednika g. Viktorja Rohrmanna, kot podpredsednika korvet. kap. v p. g. Kubelko kot tajnika rač. svetnika Josipa Pirca, kot blagajnika Leopolda Zupančiča, kot odbornika ke pa gg.: gerenta Turka, župnika Petriča dr. Steleta, rač. rev. Poženela, invalida Kristana ter kot zastopnike ljubljanske okolice gg. obč. svet. Logarja (Moste), Plevnika (Tomčevo), Presetnika (Smartno), Irta (Stepanja vas), Bolto (Jarše). Imena teh mož so složeni nastop cele fare nam jamčita, da se uresniči iskrena želja vseh pravih Sentpeterskih članov, postaviti padlim tovarišem časten in velike fare vreden spomenik. Radevolje se bodo odzvali pozivu ter naklonili odbor svoj prispevek, da se načrt čimprej udeleži. Preostale po padlih tovariših pa že danes prosimo, da nam javijo imena teh žrtv svetovne vojne nad 400 imen. — Pogledaš prvo stran teksta: poročilo o pripravah in o poteku shoda. Ali bo poročilo dolgo in gostobesedno? Razrežeš prvo polo. Zadovoljen si: povest o poteku je kratka — obsega 9 strani in vanjo je vpleteno prisrčno apostolsko pismo sv. očela Pija XI., odlomki veselje dihaajočega otvorenega govora škofa Jegliča in vznesenega nagovora kongresnega predsednika, olomuškega nadškofa dr. Prečana.

Na 11. strani si že pri II. delu publikacije, pri razpravah, ki so jih v latinskem jeziku veščaki podali na shodu. P. Spáči pojasnjuje članstvo cerkve po katoliškem in pravoslavnem pojmovanju: jasne misli, prozorna dispozicija, skromna diktacija; kdor je videl predavatelja, bo rekel: le style c'est l'homme. P. d'Herbigny govori o mističnem telesu Kristusovem, govori o lahki i duhovito. Gledaš nas e posameznih delov: nekam čudni se ti zde. Bereš iz njanj misel se niza na misel, vsaka je lepa, vsaka utemeljena, združujejo se — in pred tebo stoji zamišlel Gospodove cerkve lep in vzvišen, da se ti ogreje srce. Dr. Grivec razpravlja o cerkveni edinosti. Točno pojasnilo kako pravoslavni pojmujejo središče edinosti papežev primat; točen pregled, kako katoličani dolazujejo ta temelj edinosti in kako pravoslavni izpodbijajo; praktičen zaključek česa naj se iz ugovorov izločih teologov učim. Iz Carigrada je prišel p. Janin in našel danšnji položaj, — vanji in notranji zunanji cerkva. Mnogo nainovejših statistič

Kmetu je treba vzeti vino iz kleti in vprašanje bo radikalno rešeno. S tem smo pomagali kmetu gospodarsko, zdravstveno in moralno. Ker pa ni mogoče spraviti tako ogromnih količin takoj v konsum, ker ni velikih trdk, ki bi to vino pokupile ga je treba spraviti v velike kleti, ki naj bi jih vzdrževale vinarne zadruge. Ideja ni nova, mnogo takih kleti že obstoji; v Gorici imamo tudi Vinarsko zvezo, v kateri je včlanjenih več vinarovskih zadrug. Le žal, da so postali naši kmetje po vojni strašno nezaupljivi in da se ne zavedajo, koliko dobrega so jim te zadruge storile v gospodarskem in tudi v zdravstvenem oziru. T.

»Egoloslovi Vestnik«.

Pred nami je zvezek šestega letnika naše bogoslovne revije. Njegov obseg je nenavadno velik — 168 strani. Druga stran ovitka te ponudi, da imaš pred seboj številko, posvečeno 1. shodu za proučevanje krščanskega vzhoda, ki se je sredi julija t. l. vršil v Ljubljani. Petero slik na 4 straneh je priloženih, ki te povedejo nazaj v dneve kongresa: na 1. strani vidiš škofe in zastopnike škofov ter predsedstvo in predavatelje, na ostalih treh pa mednarodno, hrvatsko in slovensko skupino udeležencev; niso vsi, ki so bili takrat v Ljubljani, komaj petina jih je ali že manj ko petina, pa vendar lep in ljub spomin. Na koncu zvezka najdeš imena vseh udeležencev, dolgo

ovne vojne. Pisma ter prijave sprejema tajnik rač. svet. g. Jože Pirc, Cegnarjeva ul. 10, denarne prispevke pa blagajnik Zupančič, gostilničar na Ahacjevi cesti. Šentpeterčani, ki vam je spomin na padle tovariše svet in drag, na delo!

Pozivamo člane U. J. N. 2., da se udeležijo pogreba ponesrečenega Milana Merčeta, sina našega dobrega člana, ki se vrši v nedeljo, dne 6. decembra ob 15.30 iz pokopališča Deželne bolnice k Sv. Križu. — Pokrajinski odbor U. J. N. 2.

Mestno drsališče pod Tivolijem se je z današnjim dnevom odprlo.

Drugi tečaj za strojnike v Ljubljani prirediteljskega dela za nadzorništvo parnih kotlov v Ljubljani ob sodelovanju Urada za pospeševanja obrti v Ljubljani v mesecu januarju 1926. Vsak interesent naj prijavi svojo udeležbo najkasneje do 28. decembra t. l. pri prirediteljski delu za nadzorništvo parnih kotlov v Ljubljani, Krekov trg št. 10-1. Tečaj se bo vršil v večernih urah v prostorih Tehniške srednje šole v Ljubljani. Natančnejše informacije se dobe v pisarni inspekcije. Dan otvoritve se bo pravočasno pisмено naznanil prijavljencem.

Aloma Company, anončna in reklamna družba z o. z. se je z večerajšnjim dnevom preselila v svoje nove prostore na Cankarjevem nabrežju št. 1 v palači Slavenske banke, Stritarjeva ulica, pri Frančiškanskem mostu. Telefonska številka tudi nadalje 174.

Parna kopel v hotelu »Slon« je odprta vsako sredo, četrtek in soboto za gospode od 8 do 18 ter v nedeljo istotako za gospode od 8 do 12.

Krojaški atelje Franc Igljč, Kolodvorska ulica št. 28 se priporoča cenj. občinstvu.

Nezgoda. Avgust Veneli, monter pri mestni plinarni in Tršan Alojzij, instalaterski pomočnik istotam, sta bila zaposlena v globokem jarku v Masarykovi ulici. Ko sta prežagala plinovod, se nista zmenila za plin, ki je prihajal iz cevi. Plin je oba omamil; k sreči so ju drugi o pravem času opazili in oba nezavestna izvlekli iz jarka. Po kratkem času sta prišla k zavesti in spet nadaljevala svoje delo.

Redka ugodna prilika nudi se vsakomur pri nakupu čevljev, ker tovarna čevljev Peter Kozina Ko Tržič razprodaja več tisoč parov raznovrstnih zaostankov pod lastno ceno, dokler ta zaloga traja. Vse blago je garantirano najboljši kvalitete, prodaja se pa samo v lastni podružnici Ljubljana, na Bregu 20.

V nedeljo, 6. decembra t. l. pri Jancu Novi Vodmat, Društvena ulica št. 61 domače jetrnice in krvavice. Priporoča se za cenjeni obisk.

Sveže ribje olje, najfinejše kakovosti, brez neprijetnega okusa, se dobi v lekarni pri Mariji pomagaj (Zmajski most).

Iz Maribora.

Škofovska konferenca je v glavnem razpravljala o obisku škofovske delegacije v Belgradu. Kar bo potrebno objaviti, se bo zgodilo s posebno uradno objavo.

Pogreb rajnega g. notarja dr. Barleta je pokazal občo priljubljenost, ki jo je pokojni užival v Mariboru. Pogreba se je udeležila vsa tukajšnja inteligenca, predvsem pravniški in gospodarski krogi, veliki župan in mestni župan ter mnogobrojno občinstvo. Glasbena Matica mu je zapela pred hišo žalosti in na grobu žalostinki.

»Klerikalni akademiki« so zagrenili veselje »Veseli vdovec«, tako poroča po svoje »Tabor«. Se pač boji nastopa kakor je bil v Ljubljani pri »Zapeljivki«. Tega se sicer pri tej opereti ni treba bati, ali malo strahu je dobro, pravijo. Saj je strah v tem smislu — začetek modrosti. Zakaj bi pa bilo te modrosti malo potrebno tudi »Veseli vdovi«, je pa »Slovenec« že poročal.

in zgodovinskih podatkov. Janinov redovni sobrat p. Salaville slika, kako nas veže z vzhodom vera v evharistijo, kako nas je vezalo češčenje evharistije; ako sta češčenje evharistije in evharistična praksa na vzhodu ponehala, ju je treba poživiti. Naj se vzhod vrne k svojim starim tradicijam, naj dvigne svoje zaklade! Mi ga pri tem podpiramo, to je praktično delo za cerkveno edinstvo! Kratko, pa psihološko globoko študijo o duhu vzhodnega obreda podaj p. Bourgeois. PP. Viller in de Meester razpravljata v lepo zaokroženih in na bogatem materialu zasnovanih študijah o vzhodnem meništvu in njegavi zgodovini, p. Višočević pa razgrne pred nami sliko o današnjem stanju in ustroju redovnega življenja pri katoličanih vzhodnega obreda. — Škoda, da so se izvajanja dr. Kalaja o vzhodni liturgiji in mons. Margottija o odnosu cerkvenega zakonika do discipline vzhodne cerkve mogla podati samo v izveščku.

Na str. 117 prideš do III. dela, ki je razdeljen na tri oddelke: cerkveni govori, govori pri slavnostni akademiji in predavanja. Cerkveni govori stolnega dekana dr. Tomažiča, priorja p. Učaka in škofa Jegliča bodo pridigarjem v pomoč. Lepa so izvajanja profesorja na juridični fakulteti belgrajske univerze, Živojina Perića, o cerkveni edinstvi, kako je potrebna, da more cerkev vršiti svoje poslanstvo. Sakačovo predavanje o znanstvenih osnovah cerkvenega edinstva vsebuje zanimiva gradiva za govore v cerkvi. Rogo-

Koncert Zika v Narodnem gledališču v četrtek 3. decembra zvečer je bil dobro obiskan. Strokovno poročilo priobčimo naknadno.

Politična predavanja, ki jih prireja SLS v svojem prostoru na Koroški cesti 1, se vršijo ob ponedeljkih in četrtek ob 8 zvečer. Prihodnji ponedeljek in četrtek se vrši tretje predavanje o ustavi sploh in sicer o pomenu ustave za državo, o ustavnem boju in o naši ustavi posebej. Vabljeni so tudi drugi somišljeniki, ki se niso še prijavili.

Občinska seja se vrši v sredo 9. decembra ob 5 popoldne z običajnim, a obširnim dnevnim redom.

Kdaj pride Radič? Vsi povprašujejo, vsi ga pričakujejo. Eni tako, drugi tako. Še otroci. Sneženega moža so naredili, pa zapisali v njegaj: Radič. Pravzaprav so ti zlikovci prav pravljeni element, da kaj takega počenjajo. So pač otroci časa. Upamo, da v njihovem delu ni nikakega prerokovanja... Datum Radičevega prihoda še ni določen, baje 13. ali 12. ali 17. decembra. Če ne takrat, pa drugikrat.

Poroka v stolnici. Poročila sta se včeraj v stolnici g. Karol Kraus, zasebni uradnik v Mariboru, rodom iz Gorice, in gđca Emilija Jančič, veleposesnikova hči iz Kojškega pri Gorici.

Tromesečni uspeh na mariborskih srednjih šolah ne izkazuje prelepe slike. Zlasti je v nižjih razredih število padlih dijakov in dijakinj doseglo ponekod celo tretjino razreda. Ker se vrše še zadnje konference jutri, v ponedeljek, bo mogoče šele prihodnji objaviti število padlih, odnosno celotni uspeh prvega tromesečja.

Izgubljen akt? Mesto ravnatelja na ženskem učiteljskem v Mariboru se sedaj ni razpisano. Na naše tozadevno vprašanje, kje tiči vzrok, smo dobili odgovor, da se je akt najbrže izgubil med potjo v Belgrad. Oni krogi pa, ki demokrate pobližje poznajo, nam zatrjujejo, da upajo demokrate dobiti prosveto nazaj in tedaj bi našli akt in kompetenta. Mi upamo, da bodo mariborski odločujoči prosvetni krogi uredili sami vso zadevo brez tajništva politične stranke!

Osebnost vest. G. Iv. Rojček, absolvent ljubljanske univerze, je imenovan za profesorja naravoslovja na mariborski realki.

Iz Celja.

Koncert Prosvetnega društva v Celju. Opozarjamo ponovno na ta koncert, ki se bo vršil v proslavo naših genijev Ant. Slomška in dr. J. E. Kreka dne 8. decembra ob 5 popoldne v Narodnem domu. Program obsega naslednje točke: Veselja dom — A. M. Slomšek — mešani zbor; 2. Zrelo žito — E. Adamič — mešani zbor; 3. Kosa — Al. Mihelič — mešani zbor s tenor solo; 4. Nynje — Bordjanski — mešani zbor; 5. Zima je proč — P. H. Sattner — ženski zbor; 6. Pred durmi — Medved in 7. Naša zvezda — obe sopran solo s spremljevanjem klavirja. Poje gđc. Mihelič. — Odmor. — 8. »Vizija« — Z. M. Škerjanc; 9. Tajni poziv — J. Strass — obe bariton solo s spremljevanjem klavirja. 10. »Koroška himna« iz kneza Vulkana — dr. A. Schwab — moški zbor; 11. Kazen — E. Adamič — moški zbor; 12. Vragova nevesta — E. Adamič — mešani zbor; 13. »Tam nad jezerom« — Risto Savin — mešani zbor s spremljevanjem klavirja; 14. Tinica — A. Mav — mešani zbor; 15. Žitno polje — Fr. Gerbič — mešani zbor. — Opozarjamo občinstvo, da bo dvorana v Narodnem domu zakurjena.

Slomškova tiskovna zadruga v Celju. Dne 10. t. m. se vrši ustanovni občni zbor te velevažne zadruge. Opozarjamo vse one, ki se glasom osebnega vabila udeležijo tega ustanovnega obrednega zbora, da se zborovanje prične ob pol 12 popoldne in ne ob 10, kakor je bilo pomotoma rečeno na osebnih vabilih. Zanimanje za to zadrugo po deželi, kakor

tudi v mestu je ogromno in kaže, da bo udeležba polnoštevilna. Zborovanje se vrši v vrtni dvorani hotela »Beli vol«.

Hišo g. Bacha v Prešernovi ulici je kupil tukajšnji odvjetnik g. dr. Anton Božič.

Tukajšnja realna gimnazija je komaj z veliko težavo dobila dodeljene prepotrebne učne moči, med temi tudi suplenta g. Rusa, ki pa je bil po enomesečnem službovanju v našem mestu premeščen sedaj kar naenkrat v Gospič. Dvomimo zelo, da bi to premeščenje bilo v prosep zavoda in to toliko bolj, ker kljub namestitvi supl. dr. Zalaznikove zavod še nima zasedenih vseh učnih mest. G. Rus je posebno uredil petje na zavodu in pokazal svoje zmožnosti v cerkvenem petju.

Iz Slovenjegraškega okraja.

Rudnik Velenje. Po delavskih zaupnikih se skuša vplivati na delavce, da dosežejo pri odbornikih občin in okraja, da popustijo v svojih zahtevah glede doklad. Namignilo se je, da se bo moral v slučaju, da bo treba vse doklade plačati občinam in okraju, ali premog podražiti ali pa delavcem plače ponovno znižati. Pa ni potrebno ne eno ne drugo. Cel hrib premoga, ki razpada na prostem, bi se naj prodal, saj kupei so, in delavci bi imeli več dela in doklade bi bile plačane. Govori se, da so se izplačevale neke tantijeme. Ako je to res, potem bo gotovo tudi denar za doklade.

Pustolovci. O binokosnih praznikih se je pozno ponoči pripeljal v Velenje Josip Pastirac in se izdajal za novega občinskega tajnika. Živel je štiri dni v hotelu, nato pa ga je vzela noč. Računa seveda ni poravnal. Iskali so ga, pa ga niso mogli najti. Pred nekaj dnevi pa se je pojavil v Soštanju, kjer je izvajal z dovoljenjem okrajnega glavarstva šaljive prizore, dvogovore itd. iz družinskega življenja. Soštanjčani pa z njim menda niso bili zadovoljni, ker so ga nabili. Srečo je poskusil še v Pesjem. Pri odhodu je še nekaj malenkosti pouzmal, nato pa v Velenje, da še tam pokaže svoje umetniške zmožnosti. Tisti obisk o binokosnih je bil že pozabil. Oko postave ga je hitro opazilo. Sodišče je prisodilo temu delomrzemu pustolovcu štiri dni zaporu. — Ta teden so ujeli v Dravogradu pretkanega goljufa. Izdajal se je za doktorja Loknerja, podnačelnika prosvetne uprave v Mariboru. Bil je fino oblečen in dostojni manir; spremljala ga je mlada gospodična. Obiskal je občinske urade v slovenjegraškem okraju (niorda še kje drugod) in je — kakor se sliši — precej »zaslужil«. Ponujal je občinskim predstojnikom »Narodno enciklopedijo«. Nekateri so jo naročili in morali so dati precejšnjo aro. Tudi za polovalnega zdravnika mariborske oblasti se je izdajal. Zdravil pa je le bolj bogate. Ljudem ne moremo nikoli dovolj toplo priporočati: vrzite gladkim potom take sumljive elemente skozi vrata! Previdnost vam ne bo škodovala.

Iz Trbovelj.

Auto vožnja. Auto družba - Rozin je znižala ceno voženj na sledeče cene: Kolodvor-Vode 5 Din in iz Vod v Trbovlje tudi 5 Din. Ta korak je pozdravljati, ker bo tudi delavskim slojem omogočeno poslužiti se auto-voženj. Cene voženj bosta znižala, kar se je deloma že storilo, tudi druga dva posestnika avtov, gg. Kačnik in Zemljan.

Novi transformator. Da se ojači luč, v vasi Trbovlje, ker je pod Fortičevim gerentstvom bil napeljan električni vod v Gabersko in je bil s to napeljavo vod do Trbovelj preobložen, je določeno, da se postavi nov transformator na občinskem zemljišču za pokopališčem. Ker pa zadruga elektrarna ne bo imela od Gaberskega skoro nikakega dobička bo pač morala občina pripomoči z denarnim prispevkom, da se postavi ta transformator. Ker je zadeva koristna temu gotovo ne bo nihče ugovarjal.

Tržni dan v sredo kakor tudi na včerajšnjo

Vse zimsko blago

za moške obleke, raglane, ulstre i. t. d. se prodaja od danes naprej

10-15% ceneje

v razpošiljalnici

Josip Ivančič
Ljubljana, Miklošičeva c. 4

Ne zamudite ugodne prilike!

soboto je bil od kmetice slabo obiskan, gotovo iz razloga, ker je nastopil nepričakovano hud mraz. Odjemalcev seveda nikdar ne zmanjka. Da se pa to lahko dražji proda kot kje drugod, se razvidi iz tega, ker naš trg posejajo celo branjeve iz Ljubljane in drugih oddaljenejših krajev.

Škandalozna šolska uprava.

Okrožni šolski svet v Novem Sadu je obravnaval na svoji zadnji seji jako zanimivo gradivo, iz katerega se jasno vidi, kako obupne razmere so zavladale v šolstvu v Vojvodini. Tako je sklenil okrožni šolski svet, da izroči državnemu pravdniku učitelja Jovana Kačanskega in da odstavi šolskega voditelja Stefana Žorža, oba v Bačkem Gradišču. Krajni šolski svet istotam pa je suspendiran, ker ni bilo nikjer mogoče najti blagajniških knjig. V Starem Bečeju je bila posebna pisarna za oddajanje učiteljskih služb. Kdor je hotel dobiti službeno mesto, je moral plačati v »pisarni« do 4000 dinarjev. Kdor je hotel takoj dobiti pokojnino, jo je dobil, če je v »pisarni« dobro plačal. V Stari Kaniži pa so odgovorni činitelji vso šolnino zapili. Takih slučajev so ugotovili celo vrsto. Pri taki upravi ni čuda, da se število analfebctov ne zniža.

Cerkveni vestnik.

Cerkvena glasha v stolnici. Danes na dan sv. Nikolaja je v stolnici žegnanje. Pri pontifikalni maši ob desetih se bo izvajala Faustova maša v F-duru, gradual Foersterjev. Jubilato Wagnerjev. Pred in po maši se bo pela Premirova pesem v čast sv. Nikolaju. Sodelovala bo godba dravske divizije.

II. vnanja Marijina kongregacija pri č. uršulinkah ima na praznik v torek 8. decembra ob 6 zjutraj skupno sv. obhajilo, popoldne ob 2 pa shod. Udeležba za vse obvezna.

Križanska moška Marijina družba ima na praznik Brezmadežne dne 8. dec. jutranje duhovno opravilo izjemoma ob 7. uri (skupno s člani društva Katol. rokod. pomočnikov), zvečer pa ob 6. uri družbeni shod.

Marijanske kongregacije imajo svojo tridnevno v naprej ob pol 7. uri zvečer in ne kakor je bilo pomotoma javljeno, ob 5. uri, v križanski cerkvi. V torek bo skupen prejem sv. obhajila ob 6. uri zjutraj, popoldne pa liturgije ob 5. uri.

Marijanska kongregacija za gospodične pri sv. Jožetu v Ljubljani. 8. decembra glavni praznik; zjutraj ob pol sedmih je skupno sv. obhajilo in obnoveitev posvečenja, popoldne ob petih slovesen shod.

Zahvale.

Obiskovalci končanega prvega kurjaško-strojniškega tečaja se najtopleje zahvaljujemo v prvi vrsti prireditelju in voditelju tečaja g. ing. Guliču za njegova vsestransko dovršena predavanja o strojništvu. Dalje se zahvaljujemo g. ing. Hauflnu za predavanja o parnih kotlih. Obenem se zahvaljujemo tudi g. ing. Domanjku, obrtnemu nadzorniku, za predavanja o varnostnih napravah v podjetjih.

Poizvedovanja.

Srebrno uro, precej veliko, s pokrovom nad kazalec in z zlatim robom, je izgubil nekdo 4. oktobra zvečer v Kranju od kolodvora do mesta. Pošteni najditelj naj jo odda v občinskem uradu v Kranju. Dobi dobro nagrado.

Nasla se je moška ura. Dobi se Križanska ul. št. 9 prtl.

V baraki g. Cvenkija v Strelški ulici je zmanjkala ročna torbica s spisi. Kdor jo je vzel, naj vrne vsaj indeks, ki je zanj brez vrednosti, ker lastniku s tem prihrani precejšnje stroške. Pošlje naj ga na univerzo.

sičev referat o srbski cerkvi podaje na 1. dlagi virov zanesljivo sliko življenja srbske cerkve.

Omenili nismo vseh govorov in predavanj. Pa to naj zadošča v dokaz, da ne gre tu zgolj za spominsko publikacijo na ljubljanski kongres, marveč za zelo praktično stvar, ki jo bo s pridom študiral, kdor se zanima za tako važno vprašanje cerkvenega edinstva. Praktična je tudi ta publikacija kot vir za govore o cerkvi. Naj bi našla povsod umevanje, ki ga zasluži.

S pričujočim zvezkom je Bogoslovni Vestnik zelo srečno začel svoj VI. letnik. Najtopleje ga priporočamo našim duhovščini, naj ga podpre s številnim naročenjem. Cena mu je zelo nizka — 50 Din za letnik. Naroča se pri upravi v prodajalni K. T. D. (prej H. Ničman) v Ljubljani.

Prešernov prosvetni večer.

ki ga je priredila 4 dec. Prosvetna zveza, se je izjemoma vršil v Akademskem domu. S prireditvijo prosvetnih večerov v Ljudskem domu so namreč združeni znatni stroški, tako da se Prosvetni zvezi stroški ne krijejo, če ni dvorana precej dobro zasedena. Ker pri Prešernovem večeru ni bilo mogoče računati na več stotin obiskovalcev, se je ta večer vršil v Akad. domu ob nekoliko zvišani vstopnini za sedeže. Poskus se je prav posrečil in pokazalo se je, da je za predavanja, pri katerih se računa na do 200 obiskovalcev, dvorana

Akad. doma izredno primerna. Nasteli smo 180 udeležencev in dvorana je bila zasedena; med udeleženci je bilo zlasti veliko visokošolcev.

Predavatelj dr. Josip Debevec je razložil v glavnih potezah, kaj smo prinesli Slovenci s Prešernom kot dediščino v skupno državo: pesnika svetovnega obzorja, ki ga prištevajo tudi drugi narodi med klasike, in sicer ob času, ko takih pesnikov niso imeli še ne Hrvatje in ne Srbi; mojstra jezika, ki je orjaško pospešil razvoj slovenščine in že s tem, da je pel v slovenščini, mogočno vplival na naš bodoči razvoj. Pri tem se je govornik obširneje bavil z vprašanjem, zakaj se Prešeren ni pridružil Vrazu; omenjal je Prešernovo pismo Vrazu, kjer citira Prešeren Homera, da je rajši hlapec med živimi kakor kralj med mrtvimi. Kot dediščino smo prinesli Slovenci v Jugoslavijo tudi misel za točnost izražanja, za red in harmonijo, v čemer se tudi lahko učimo od Prešerna in smo se tudi učili.

Nastopno predavanje (v petek 11. dec.) se bo vršilo zopet v Ljudskem domu in bo brezdvomno eno najzanimivejših v letošnji sezoni: govoril bo pisatelj Fr. S. Finžgar o Slomšku in njegovem kulturnem delu. Finžgar je urednik publikacij Mohorjeve družbe, ustanovljene po Slomšku, in je torej glavni upravitelj morebiti najvažnejšega dela Slomškove zapuščine. Ker je znan kot prvovrsten govornik, čigar predavanja so vzorna po obliki in vsebini, smo prepričani, da bo prihodnji petek dvorana Ljudskega do-

ma prav tako polna, kakor je bila ta petek dvorana Akademskega doma. Posebej opozarjamo na predavanje, ki bo tudi v slovenstem oziru zanimivo, naše dijaštvo. Sicer pa o Finžgarjevem predavanju lahko mirno rečemo, da bo prišel na svoj račun vsakdo brez izjeme, pa naj bo ročni ali umski delavec.

Proslava 1600-letnice nicejskega koncila.

(K glavni sliki v »Ilustriranem Slovincu«.)

Današnji »Ilustrirani Slovenec« prinaša prizor pri slovesni sv. maši po vzhodnem obredu, ki se je celebrirala v katedrali sv. Petra v Rimu. 15. novembra ob priliki proslave 1600-letnice prvega vesoljnega cerkvenega zbora v Niceji. O proslavi sami je »Slovenec« že 24. novembra obširno poročal.

Slovesnosti za proslavo so se začele že 29. maja s slavnostnim zborovanjem v veliki auli papeškega Vzhodnega instituta. Predsedoval je kardinal J. Tacci, tajnik kongregacije pro Ecclesiae orientali. Po kratkem njegovem otvoritvenem govoru je imel rektor Vzhodnega instituta P. Mihael d'Herbigny S. J. znanstveno predavanje »Kristus Bog in vesoljna Cerkev«, škof J. Janssens O. S. B., tajnik papeške biblične komisije, pa je govoril o temi »Nicejski koncil in katoliška tradicija«. Slavnostnega zborovanja se je poleg

Slovenska Krajina.

M. H. C.

V Bogojni.

Umetnik je nosil misel, veliko in čisto v dnu svoje duše. Misel je izoblikoval in tujec se je klonil njegovemu geniju.

Domača gruda, tam daleč za razblodeno pesmijo Mure, je vztrepetala v prvih dihih svobode in zvalila v svojo milo, melanholično sanjavo dušo umetnikovo. Ko je umetnik zagledal atleje topol, solne akorde, razsute čez šum žitnih polj, se je zamislil in vstvaril svetliše skrivnostnemu Bogu.

Zidina, okrogel stolp, kako se merijo s sanjo zasnežene ravani!

Če stopiš v svetliše, oh koliko misli, občudovanja se izlomi iz obokov, lokov... In srednji stebel! Iz marmora je, pod njim spe poletne cvetke, ki so ga pozdravile ob prihodu v vas. Kakor duša cerkve je, iz katere se širi na vse strani hrepenenje in se vije do neskončne dalje pobožnosti. Od ztona se žare zadnje misli večera. S sklenjenimi rokama strniš. V tebi je mir...

Sem bodo romale množice s prekipevajočimi boleznimi srca iz čudežne ravani... hodile bodo in molile...

In ko je prišel mojster, prof. Plečnik, je obstal in zadivljen strmел v svoj prvi umotvor v mili domaćini.

Bil je doma, vsaj ni več Mure, ki razjeda Slovence, tu, tu, ga pozdravlja njegova misel in duša njegovega naroda.

Vsi so m pomagali, da je oživel tihi zasutek na papirju, vsi, od zadnega kočarja v bogojniski fari, noter do prijaznega župnika Bašeta, arhitekta Franceta Tomažiča, stavb. podizalka Mesariča in pridnega polirja Martina Horvata.

In daljna Bogojna je srečna, v svoje svetliše vas kliče, bratje onkraj Mure... Pridite in spoznali boste zasnajano Prekmurje, prekmursko dušo, tihe slovenske domove, slovenske narodne pesmi, ki ste jih poizgubili v pljuskcu vaše kulture...

Klekl Jožef, nar. poslanec:

Razvol polit. življenja v Slov. Krajini (Prekmurju)

Pred 25 leti je bilo. Na Tišino je dospelo odposlanstvo »magyarosító egyesület« — madjarizirajočega društva. To društvo je nadzorovalo napredek madjarizacije v Slov. Krajini ter ob tej priliki nagrade delilo učiteljem, ki so pokazali največje uspehe, to je, ki so pretvorili največ slovenske dece v »madjarske«. Člani društva so bili ex officio funkcionarji politično-upravne oblasti in to najvišji, zraven teh so bili še drugi. Tako na primer je na Tišino prispel z njim, pred 25 leti i en cerkveni dostojanstvenik.

Za pobijanje kolere se je velika svota stekla v županijsko blagajno Železne županije. Prispevali so i Slovenci. Precejšnji del te svote je ostal županiji na prosto razpolago, ker se je kolera hitro izolirala. Kaj sedaj z denarjem? Cest ni, bolnišnic ni, šol ni — no, pa te reči niso potrebne, bolj potrebna je madjarska reč. — Tako si je mislila upravna oblast Železne županije in to misel je vnela in oživila v »magyarosító egyesület« ali madjarizirajočem društvu. To je njegov začetek. Iz fonda za pobijanje kolere se je ustanovil fond za širjenje druge vrste kolere, madjarizacije, ki bi Slovence za njihov denar spravila ob narodno življenje.

Tešinski župnik in dekan Slovenske krajine »Tótségi-a«, kakor so jo prej Madjari uradno nazivali, dr. Fran Kodila-Ivanoczy

ni sprejel odposlanstva madj. društva. Uradni sprejem je izročil kaplanu, ki ga je pa slučajno tudi zamudil. Odposlanstvo je našel v šoli. Pozvan od tega, naj pokaže svoje uspehe pri učenju madjarskega katekizma, odgovori kaplan, da on izključno slovensko poučuje. Na to se to odposlanstvo z dolgim nosom obrne na ostale predmete, ki jih je učitelj predaval madjarski. — Ta komisija se je leto za leto ponavljala v Slov. krajini ter nadzorovala, če še živi naš slovenski otrok, ali je narodno umrl — a Tišina je v začetku sama bila. Imela je par sorodnih duhov, ki so soglašali z njenim junaštvom — a na bojišču je bila sama v začetku. To je prva stran našega nekdanjega političnega življenja. Druga je izražena v banketu, ki se je prirejal v čast temu odposlanstvu, kjer se je jedlo in pilo za denar siromašnega slovenskega ljudstva, da v enotni Madjarski: »hit és nyelo egy legyene« — ena vera in en jezik bo — kakor se je glasila pesem v somboteljski stolnici. V zvezi s tem banketom se je dajala nagrada učiteljem za madjarizacijo.

Osamljena borba za narodne, politične in socialne pravice našega ljudstva na temelju krščanskih nazorov na eni strani — moč, denar, jelo in pilo na drugi strani. To sta zibelki našega političnega življenja. Da bo borbo dete prve zibelke zrastle in se uspešno borilo ter premagalo brez orožja od pete do glave politično oboježenega in obogatelega moža druge zibelke — je upalo samo par katoliških slovenskih duhovnikov, ki jih je oživiljal in osrčeval duh iz Preka, duh dr. Ivana Kreka. Niso se varali, niso se mogli varati, ker so svoje politično dete zibali z ljubeznijo do svojega ljudstva, z ljubeznijo, ki jo je netil On v njihovih srečih, ki je gnan od te ljubezni umrl za svoje bližnje, Kristus. Zmagali so, morali so zmagati, ker so se bojevali s šovinističnim imperialističnim samoljubjem, ki samo od časa do časa more živeti, ker nosi klice razpada že sam v sebi.

Leta 1848. je uzakonila madjarska država svojim »narodnostim« (nemzetiség) — kakor je nazivala svoje podanike nemadjarskega materne jezika, — jezikovna prava v šoli, sodniji, v upravi — a tega zakona v polni meri nikjer ni izvajala, pri Slovencih ga pa sploh ni. Mi že kakih trideset let nismo imeli nobene slovenske osnovne šole. Socialna beda, ki je tlačila tedaj ves svet, se i nas ni ognila; pridružila se ji je še krivica, ki nam je vzela vse narodno-politične pravice. Da, voliti so smeli samo bogatejši in izvoliti so smeli samo Madjara. Slovenska stranka ni smela eksistirati pri nas. Kako tedaj pomagati našemu ljudstvu?

Pod vodstvom globokovernega pravičnega politika grofa Zichy Nandora se je osnovala okroglo za 40 let po uzakonjenju gornjega zakona krščanska ljudska stranka (»Keresztény néppárt« ali »Keresztény néppárt«), ki si je stavila za cilj izvedbo kršč.-socialnega programa in izvedbo zakona iz l. 1848. Za prvega poslanca te stranke je bil izvoljen Janko Zelenjak, župnik iz Rožnave, Slovák. — K tej stranki so pristopili izmed inteligence samo kat. duhovniki Slovenske krajine in to skoraj brez izjeme; — ostala inteligenca v pretežni večini je še naprej podpirala liberalne madjarizirajoče stranke. Volivne borbe, ki so se odigravale na taboriščih v M. Soboti in D. Lendavi (Monoštru in Bakši), so bile strašne, ker volivni zakon korupcije ni samo branil, ampak jo še podpiral. Za veliki napredek pri pobijanju korupcije se je smatrala: 1. zakonska odredba, katere je dovoljevala kandidatom, da plačajo obed svojim volivcem na dan volitve in 2. da se z denarjem več ni smelo podkupovati. A ta korektura je prišla šele proti koncu našega boja. Preje je pa bilo

vse dovoljeno. Kandidat je vprašal volivca: »Koliko prosti?« — volivec pa kandidata: »Koliko daš?« Ko sta se pogodila, je dobil pero, po katerem se je stranka označila na dan volitev. Seveda peresa so se spreminjala po količini »mlitve«. Opozicija si je izvolila navadno belo, vladna stranka pa rdečo. Včasih je tik pred volitvami zgubil kandidat večino svojih volivcev, ker je njegov nasprotnik za glas krono več plačal. Jelo in pilo se je javno, sedaj v gostilni, sedaj na potu, a zopet na sejmšču. Na dan volitev je vsaka stranka imela svojo krčmo, kjer so volivci pojedli po zakonu njim določeni obedi »gulyás« ali »pečenko«. Stranki sta bili samo dve: vladna in protivladna, »jobb és balpárt« — desna in leva stranka. Slov. krajine so se kandidati zelo bali, ker je bila najdražja. Tu je obveljal samo princip: »što več da, tisti do kvelet« — kdor več da, bo poslanec. Par let pred svetovno vojsko so stale volitve A. Karolyija, podžupana Zel. županije, vladnega kandidata v murkosoboskem okraju, 60.000 zlatih kren.

Proti tem razvadam je v Slov. krajini začela boj kaj slov. duhovščina. Kdor pozna moč strasti, bo priznal, da je bil ta boj hud, do skrajnosti nevaren, tembolj, ker je vladni stranki stala vselej i vojska i žandarmerija na strani, ki je naše pristaje preganjala, ranila, usmrtila ali vsaj lega drugim ni zabranila. Pa naša stvar je vendar zmagala. Katoliško slovensko prekmursko ljudstvo se je odpovedalo svoji žalostni dediščini, združeno z Madjari in Medjimurci je v D. Lendavi večkrat zmagovito prišlo iz volivnega boja, ki je Maršovskijem, grofom Vilczekom poklonilo mandat ljudske stranke; v M. Soboti pa doseglo to, da večkrat ni bil izvoljen notoričen liberal, ampak pristajal zmernih strank, ki je dal reverz, v katerem je zagotovil volivcem poglavitve pravice po programu ljudske stranke.

Ta borba je nosila temveč plena v tabor krščanskih idej, čim ljudejša je bila. Kažem na dobro prevrata, ko si je naše učiteljstvo v pretežni večini in tudi druga inteligenca v veliki meri oblekla najprej socialdemokratski potem pa komunistični plašč. Naša krščanska stranka je ostala v tej dobi ne samo neomajana, marveč še razširila si je svoje postojanke. Ko si je izvojevala zmago nad komunizmom, se je, in sicer edino ona vrgla v naročje Wilsonovih idej o samoodločbi, in si je priborila prestop večletne granice Mure, da bratsko roko poda in bratsko roko sprejme brat Slovenec od brata Slovenca.

To dejstvo dokazuje, da je katoliški del našega ljudstva v pretežni večini politično zrel. Večkratne volitve, ki so se po prevratu vršile, so ponovno, in to vsikdar s sijajnejšim uspehom to zrelostno spricevalo potrdile. Političnega valevanja v naših vrstah že ni; — to se opaža samo pri onem delu našega ljudstva, ki je za razne ugodnosti podpiral akcijo našega raznarodovanja. Te mase živijo še v atmosferi stare rečenice »što več da« — in polnijo skrinjice vseh strank; naše nikdar.

Slovenska krajina je dobila nazaj svojo staro nalogo Kocleve države: čuvati mora naše državne meje. Onstran Hodoša so imeli in imajo Madjari svoj »Őrség«, obmejno stražno pokrajino, mi jo imamo po več kot 1000 letih zopet v Prekmurju. Da bo kos svojih nalogi, mora vse njeno prebivalstvo politično dozoreti. Sad drevesa, ki ga je sadil naš nezpozabni dr. Franc Kodila-Ivanoczy, pa bo dozo-

ARGUS je naš najboljši domači informacijski zavod
vseh vrst mestnih zanesljivih poverljivih
daje informacije o vsem, posebno pa se o
imovninah stanju denarnih zavodov trgov.
sko-industrijskih podjetij in privatnih oseb
Ove informacije so točne, izčrpne in brze
se nahajajo v Vuku Karadžića ul. 11. Beograd
ov telefona je 6-25, a brzojavni nabi. Argus

rilo samo solnce ljubezni do našega ljudstva. Ta ljubezen pa se mora strogo držati načela: »Prekmurje Prekmurcem.« mora prirejati tečaje ter pospešiti razvoj domačega časopisa, da bo moglo obseči celo Slovensko krajino in da bo segalo še preko nje v rabsko dolino. Ko to solnce zasije, bodo izginili zadnji ostanki magyarsosti — madjarizirajočega društva ter poslana cela Slov. krajina predpetindvajsetletna Tišina z narodno krščansko socialnim programom.

Prekmurje.

(Narodno gospodarski opis.)

Prekmurje, ki je po povodnji dne 12. do 13. novembra t. l. tako hudo trpelo, je naj-severnejša pokrajina naše države. S trianonsko pogodbo Jugoslaviji prideleni del slovenskega ozemlja na levem bregu Mure, katerega so zasedle jugoslovanske čete v avgustu l. 1919. meri okoli 930 km², šteje 92.000 prebivalcev in je relativno ena najbolj gosto naseljenih pokrajin naše kraljevine. Tretjina Slovenske Krajine; na severu in severovzhodu, je hribovita, ostali del pa je ravnina. Prvi del, tako zvano Goričko, je ilovnat, deloma tudi peščen in prodnat ter nerodovit, dočim je peščeno ilovnata 20—50 cm debela zemeljska plast v ravnini zelo rodna. Približno četrtino površine Prekmurja obsegajo veleposestva, 12 po številu, ki so pod agrarno reformo. Ostala zemlja je last malih in zelo malih posestnikov. Med Prekmurci je navada, da se posestvo deli enakomerno med vse dediče; večja in srednja kmečka posestva so zato skoro izginila, nastalo je kočarstvo in siromaštvo. Dosedanji način izvedbe agrarne reforme v Prekmurju oboje le še pospešuje.

Prevelika obilnost in siromaštvo sili Prekmurce za kruhom po svetu. Vsako leto gre do 10.000 poljskih delavcev na poljska dela v Slavonijo, Vojvodino, na Madžarsko. Tudi rudokopi doma in preko mej dobivajo mnogo prekmurskega delavstva, zlasti, odkar jim je v Ameriko zaprta pot. Pred vojno so se selili Prekmurci v zelo velikem številu v Ameriko. Danes je tam gotovo nad 60.000 tukajšnjih rojakov, deloma razstresenih, deloma v sklenjenih naselbinah. Največja slednjih je v Betlehemu.

Zemljo obdeluje Prekmurec zelo skrbno. Poljedelski stroji, umetna gnojila, izbrana semena mu niso neznane stvari. Na prekmurskem Dolenskem in Ravenskem uspeva dobro rž, pšenica, oves, ajda, proso, koruza; mnogo se seje lanu in fižola.

Radi preobilnosti pride pridelek v poštev predvsem za domačo porabo. Pred vojno so se veleposestva izvažala žito v večji meri, danes je izvoz žita in moke brezpomemben. Vsed razkosanja veleposestev in ne ravno najboljšega gospodarstva na njih v odsotnosti lastnikov, je produkcija zelo padla.

ne dá danes nobeden ničesar, pač pa Vam more nuditi, vsakovrstne zimske suknje, kratke in dolge, usnjate suknjiče, zimske obleke, posebno pa razna oblačila za šoloobvezne otroke po

Zastoni

Svoje izdelke prodaja v detajlni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2 naspr. Dramske gledališča

skrajno nizkih cenah edino le konfekcijska tovarna FRANK BERNHARDT & Cie. Ljubljana

številnega odličnega občinstva udeležilo 14 kardinalov.

Slovesnosti so se začele 8. novembra z osemndnevno v starodavni, častitljivi lateranski baziliki, in so trajale do 14. novembra. Vsak dan se je vršila liturgija po vzhodnem obredu, pri čemur so imeli mnogoštevilni romarji in Rimljani sami priliko občudovati veličastno lepoto in čarebno pestrost mnogoštevilnih obredov vzhodne liturgije.

Proslava obletnice se je na najslavesnejši način završila v nedeljo, 15. t. m. z veliko liturgijo sv. Janeza Krizostoma po grškem obredu v baziliki sv. Petra in v prisotnosti papeža samega.

Zanimanje za slovesnost je bilo izredno. Do sobote je bilo izdanih nad 30.000 vstopnic.

Celebranti so bili: metropolit in nadškof B. Stanci (iz Albe Julije v Transilvaniji, Rumun) kot glavni celebrant, 5 škofov (D. Njara iz Križevcev, J. Mele iz Lungro v Kalabriji, Atanazij Khoryati iz Sidona v Siriji, G. Kalavassy, grško-kat. škof Carigrada in Grčije in A. Nicolescu iz Lugojia v Transilvaniji), 6 arhimandritov ter 9 presbiterov in jeromonahov. Med temi so bili: Rus Vlad. Abrikosov, kot zastopnik eksarhata ruskih katoličanov v Rusiji, 4 Ukrajinci bazilijanci: o. D. Holoveckij, rektor Ukrajinskega instituta v Rimu, dr. M. Hornikievic, župnik ukrajin. rimun. cerkve sv. Barbare na Dunaju, o. Pankracij Kandiuk, spiritual Ukrajinskega instituta v Rimu, o. R. Jertsenkiv istotam in Čeh o. Vendelin Javorka S. J., član

papeškega Vzh. instituta v Rimu. Poleg imenovanih so bili še 4 diakoni, skupaj torej 25 oseb.

Kmalu po pol 10 so zadonele iz notranje loggie srebrne trobente in naznanile papežev prihod. Pri scali Regia so celebranti izkazali Piju XI. pokorščino, nakar se je njihov sprevod med petjem grških himn zopet vrnil v baziliko. Po kratkem presledku je vstopil nato papežev sprevod, na čelu švicarji in garda dei nobili s potegnjenimi sabljami. Sledila je dolga vrsta prelato in kardinalov in slednjič se je pod glavnimi vrati pokazal ogromni baldahin z obema velikima karakterističnima pahljačama ob strani, pod baldahinom pa »sedia gestatoria« s sv. Očetom. Sedel je mirno, s tiaro na glavi, in z dvignjeno desnico delil blagoslov na desno in levo. Sredi oglušujočih klicev »Evviva il Papa«, mahanja robcev, ploskanja in fanfar srebrnih trobent, se je pomikal sprevod počasi proti velikemu oltarju. Bil je res veličasten prizor in koleno se je človeku samoočebni sklonilo pred blagosloviljočo roko namestnika Kristusovega na zemlji.

Papež je nato zavzel svoje mesto na prestolu pod baldahinom, postavljenem levo pred daritvenim oltarjem, ravno nasproti kipa prvaka apostolov sv. Petra. Levo in desno od papeškega prestola so bile postavljene tribune za kardinale, rimski patriarcat in plemstvo ter za patriarhe, nadškofe in škofove assistentes throno pontificio. Tem nasproti so stale tribune za prelato, za diplomatični

zbor pri sv. stolici akreditiranih držav, Malteški viteški red in za red vitezov sv. Groba. Odtod je prisostvoval svečanosti tudi bivši bolgarski car Ferdinand s hčerjo Nadeždo in njenim soprogom vojvodo Württembergin ter vojvoda Orleanski s soprogom.

Pri grški liturgiji tega dne so prišli do veljave tudi drugi častitljivi liturgični jeziki. Tako je po grško peti Veliki Dokslogiji (Gloria) pel ukrajinski zbor končni tropar 2. antifone »Edinorodni Sine i Slovo Božij« v staroslovenskem jeziku, za njim pa armenski zbor himno v svojem jeziku. Pri Trisagionu (trisvajtoje) je dal metropolit blagoslov s trisin dikirionom v rumunskem jeziku. Eklone so peli peti škofje vsak v svojem jeziku, grškem, staroslovenskem in rumunskem. Papež sam je razne blagoslovilne molitve molil ozir. pel v grškem, nicejsko-carigradsko veroizpoved na glasno čital v latinskem jeziku. Pri spreminjanju so konsekracijske besede vsi koncelebranti peli v grškem jeziku. Enako je papež pel grško zaključno formulo kánona. Po končani liturgiji je metropolit proglasil popolni odpustek v latinskem, škof Kalavassy pa v grškem jeziku, nakar je sv. Oče s prestola podelil slovesni blagoslov.

Take vzhodne liturgije Rim še ni videl od 23. febr. 1908., ko se je za Pija X. obhajala 1500-letnica smrti sv. Janeza Krizostoma.

Naročajte 'Slovenca'!

Prenovljena cerkev na Trsatu.

Od nekdanje Slovence radi zahajajo na božjo pot k Materi božji na Trsat. Zlasti v naših žalostnih časih še posebno pogosto tja romajo. Letošnji jesen nas je pa na Trsatu čakalo veselo iznenađenje. Romarji smo bili navajeni gledati v cerkvi puste in prazne stene, v milostni kapelici pa začrnele komaj vidne slike. A danes ni več tako. Vse je očiščeno in olepšano. Kakor pomlajena stoji krasna cerkev pred nami. Začuden se romar vprašuje, kdo je tako mojstersko okrasil dom Marijin. To je storila spretna roka našega edinega še živečega freskoslikarja Simona Ogrina z Vrhnike. Oglejmo si nekoliko njegovo mojstersko delo: Milostno kapelo Marijino krasijo že od 17. stoletja naprej prav lične freske slike, ki se po večini našajajo na zgodovino trsatske božje poti. Čas, številne darovane sveče in neprestani obisk romarjev, vse skupaj je povzročilo, da so slike jako otemnele. Mojstersko jih je izmil in osnažil naš slikar. Do sedaj prazen strop kapelice je okrasil z novo, lepo zasnovano fresko: Sv. Frančišek Asiški kleči na oblakih in priporoča nebeškemu Očetu prošnje romarjev, na katere kaže svetnik s svojo roko.

Posebno srečno je okrasil kapelico sv. Antona, ki stoji vzporedno z Marijino kapelico. Do sedaj je bilo Najsvetejše shranjeno v milostni kapelici — kar pa ni bilo posebno pripravno. Zato so pripravili Najsvetejšemu novo prebivališče in sicer v kapeli sv. An-

Glavni vir dohodkov je Prekmurcem poleg poljedelstva živinoreja. Konj šteje Slovenska Kraljina do 4000, večinoma belgijske in noriške pasme, število toplokrvnih konj pada vedno bolj. Amerikanski dirkač v sosednem ljutomerskem okraju na prekmursko konje-rejo nima vpliva. Konjereja v splošnem jako nazaduje, ker ni več odjemalcev in so cene padle, da se reja več ne izplača.

Goveje živine ima Prekmurje 43.000 glav, večinoma simodolske pasme, ki pa polagoma propada. Treba dotoka sveže krvi. Vol je redkost v Prekmurju; vidiš ga kvečjemu na veleposestvu. Mali in srednji kmet drži bika pol-drugo leto do tri leta in ga potem proda trgovcu za izvoz. Simodolec raste zelo hitro in doseže v označeni starosti že 500—800 kg ali še več.

Največ se izvažajo iz Prekmurja svinj. Teh šteje pokrajina 32.000, največ nemška piemenita svinja, jorkširci in mešanci obojih.

Trgovina z živinorejo je zelo razvita in izoborno organizirana. Mali posestnik, ki ne more živeti od koščeka zemlje, kupuje živino globoko doli v Hrvaški ali sosednji Štajerski, jo drži nekaj mesecev, spita in proda z dobičkom naprej. Od take trgovine živi nekaj revnejših vasi. Še živahnejše je trgovina za izvoz, ki je ne ravno mali. Leta 1923. se je izvozilo iz Prekmurja 696 konj, 5.250 goved, 6125 zaklanih telet, 14.230 prašičev, 373.000 kg svežega govejega mesa, 1.900 kg mesnih izdelkov in 3.991 divjačine; l. 1924.: 700 konj, 3500 goved in živih telet, 11.100 zaklanih telet, 20.800 prašičev v teži 1.132.900 kg, 132.900 kg svežega govejega mesa, 18.000 kg mesnih izdelkov in 3000 kg divjačine. V letošnjem letu je bilo število lani izvoženih prašičev, govedi in telet že koncem novembra prekoračeno.

Za izvoz se kolje največ v moderno urejeni veliki klavnici Josipa Benka v Murski Soboti, združeni z velikimi modernimi hladilnicami, s tovarno za najrazličnejše tudi najfinišne mesne izdelke, s prekajevalnico in tovarno za led. Razen Benkove je v Prekmurju še 14 drugih manjših, večinoma v zadnjih letih novo zgrajenih lepih klavnic, v katerih je mogoča čista izdelava za izvoz namenjenega blaga in katerih se nam ni treba sramovati pred inozemskimi trgovci. Svoječasno namigavanje o nekem izvoznem monoplu ene klavnice v Prekmurju je bila le bajka za nepoučen svet.

Izvažajo se največ na Dunaj, Prago, Gradec, tudi v Italijo in zadnji čas v Nemčijo. Od izvoženih količin je bilo dosedaj do 50 odstotkov prekmurskega izvora, ostalo blago pa je bilo iz Medjimurja in Trnavaškega. Po otvoritvi nove železnice raste zelo odstotek izvoženega prekmurskega blaga in Prekmurci, ki imajo veliko veselje do trgovine in so dobri trgovci, postajajo vedno bolj posredovalci izvoza živine med jugom in severom.

Mnogo se izvažajo tudi sadja, ki dobro uspeva zlasti v severozahodnem delu Prekmurja, posebno jabolka, tudi zelo fina, orehi, hruške itd. Jabolk se je letos, ko ni bila ravno dobra letina, izvozilo čez Radgono 175 vagonov, večinoma v Nemčijo in 15 vagonov iz Murske Sobotne. Prekmurska jabolka so znana in v Gradcu, na Dunaju, v Nemčiji in Italiji. V nekaterih letih so prišla celo v Španijo. Zadnja leta so nakupili večje množine tudi belgrajski trgovci.

Radi pozne sezije se prodaja preostalo zimsko volneno blago velour, double, sukno za plače in obleke pod lastno ceno 15 do 30% popust vse drugo blago priznajo najnižje cene A. POTOKAR Ljubljana, poleg trga pri Zmajskem mostu

tona. Slikar Ogrin jo je evharistično okrasil. Že koj na obočju zunaj kapelice nas nova velika fresko slika božjega Velikega duhovnika z angeli opozarja na najsvetejši Zakrament. Tudi strop je okrasil z ljubkimi angelci, ki nosijo evharistične simbole.

Prav tako je Ogrin okrasil cerkveno ladjo. Koloriral jo je za lahko barvo in jo ovenčal s krasno plastično ornamentiko. Tudi je izmislil vse oljnate in druge slike po cerkvi, nekatere napel tudi na novo platno.

Tako stoji Marijin dom na Trsatu ves pomlajen in olepšan. Lahko celo rečemo, da še nikdar cerkev — tudi ko je bila nova — ni bila tako lepa kot je danes. — Gospodu akademskemu slikarju Ogrinu pa kličeemo, naj mu Marija poplača njegovo lepo delo. Obenem mu želimo, da bi vkljub njegovi lepi starosti — saj je še hvala Bogu čil in krepak — okrasil še mnogo naših cerkva Bogu, Mariji in svetnikom na čast. Trsatški romar.

A. M.:

Razstava slik v Murski Soboti.

Profesor Ščuka je razstavil v stranski dvorani hotela Dobray v Murski Soboti lepo število slik. To je prvi velikopoteznejši nastop primorskega rojaka v svobodni domovini, za Prekmurje in Mursko Sobotu pa prvi umetniški pojav te vrste po prevratu in že zaradi tega zasluži vso pozornost. V kratkem priredi razstavo v večjem obsegu v družbi z bratoma Kraljema.

V jeseni l. 1923. se je začelo izvažati v Avstrijo v večjih množinah mleko. Z izvozom mleka se je sprva bavilo mnogo neizkušenih trgovcev, ki pa so doživeli velika presenečenja in polomije. Izvoz je potem organiziral veleindustrialec Josip Benko v Murski Soboti, ki si je priredil moderno mlekarino in hladilnice ter izvažajo sedaj s tovarnim avtom dnevno in ob vsakem času znatne množine mleka preko Radgone v Avstrijo (Gradec, Dunaj); povprečno 1 vagon dnevno.

Perutinarstvo je zelo razvito, četudi niso zastopane tu najboljše pasme. Množina izvoženih jajec se ne da točno ugotoviti, ceni se izvoz dnevno najmanj na 1 vagon. Blago gre večinoma preko trdnice Vajda v Čakovcu v Švico, Anglijo in drugam. Zadnji čas je uredil Karl Vogler v Cankovi moderno klavnico za perutnino, kjer se kolje perutnino strokovnjaški na francoski način za izvoz. Uredil si je tudi bivališče za perutnino, kjer se pita in debeli istočasno več sto komadov perutnine, namenjene za izvoz v inozemstvo. Stanje kokoši v Prekmurju variira med 125.000 do 130.000 kljunov.

»Martinišče«.

Kar ima Prekmurje danes zrele inteligence, je povečini prišla iz dijaškega konvikta v Kőszegu. Tukaj so revni dijakji bili brezplačno, premožnejši pa za jako nizko mesečnino. Nekaj dijakov je študiralo tudi v Szombathelyu in Monostru. Število slovenskih dijakov je vedno bolj naraščalo, tako da so zavedni mladinojubi, posebno g. Klek, resno mislili o tem, da bi se v Szombathelyu postavil konvikt za slovenske dijakke. Ta konvikt naj bi nosil ime »Martinišče«, po svojem zaštitniku sv. Martinu, ki je bil iz naših krajev.

Razne okoliščine, posebno pa vojna, so te načrte preprečile. Prišli so novi časi, nove razmere in potrebe. Poleg gospodarskih potreb je v Prekmurju brezdvoma najvažnejše vprašanje srednješolska izobrazba naše nadarjene mladine. To vprašanje je v jedru bilo rešeno z ustanovitvijo gimnazije v Murski Soboti leta 1919. Kmalu se je pa pojavila velika potreba konvikta. Vanj naj bi se sprejemali vsi dijaki, ki bi hoteli, zlasti revnejši, ki sicer ne bi mogli študirati.

Ko se je leta 1922 spoznilo, da se v bližini gimnazije postavi »Martinišče«, je celo Prekmurje enoglasno pozdravilo ta načrt. Kako ne bi? Naše dijakstvo je pri vseh vzbujajočih sočutjih in pomilovanjih. Hoditi z doma peš v vsakem vremenu eno uro, dve ali več, to človek naredi parkrat, toda celo šolsko leto, je nemogoče! Koliko prav darjenih mladeničev je začelo študirati, pa so danes doma. Večina zaradi omenjenih ovir. V mestu je dobilo stanovanje primeroma le malo število dijakov, ker je silno pomanjkanje stanovanj in še ta neprimerna.

Sestavil se je odbor iz več odličnih mož, ki so začeli delati z največjo poštenostjo. Prispevki so se pobirali doma in v Ameriki. Ko je leta 1924 bilo nabranih približno 150.000 Din, je odbor kupil stavbišče z majhnim poslopjem. Tu naj bi se polagoma razvijalo poslopje, dokler ne bi stal cel zavod, s prostori za 200 dijakov. Isto jesen je bilo že prepozno za zidavo. Kaj torej? Kaj storiti, ko so na ravnanje prihajale neštete prošnje za sprejem otrok, a poslopja ni? V tej stiski nam je pomagal odbor cerkvene občine v Murski Soboti in sicer veleč. g. dekan in kanonik Ivan Slepec ter gg. dr. Šumen in dr. Škrlec. Blizu cerkve stoji namreč poslopje bivše farne šole, ki je bilo prazno. To smo adaptirali v toliko, da smo lahko sprejeli 42 gojencev. Od teh je bilo precej brezplačnih, drugi pa so plačevali samo deloma. Ljudstvo nam je priskočilo na pomoč z živčjem, da smo gladko prišli skozi.

Življenje v zavodu je bilo kaj zanimivo. Dijaki, pod vplivom preventivnega sistema, ki ga je učil največji moderni vzgojitelj, zaštitilji Don Janez Bosko, so bili veseli, zadovoljni in zaupljivi, zraven pa natančni, zbrani in odlični. Tako je tudi letos.

Nabiralna akcija se je medtem nadaljevala, toda vedel pomanjkanja denarja med ljudstvom so bili uspehi slabi. Tako se zopet ni moglo začeti z zidavo. Blizalo se je novo šolsko leto. Prošnje za sprejem so se vsak dan množile in ravnanje je bilo s prav žalostnim srcem moralo skoro vse odklanjati, ker ni bilo prostora. Sprejetih je bilo le toliko, da jih je okroglo 50. Veliko je takih mladeničev, ki zato, ker niso mogli biti sprejeti v Martinišče, sploh ne hodijo v šolo. Ti in pa nešteti drugi težko čakajo na novo Martinišče. Kdaj bo to? Takrat, ko bo zadosti sredstev. Odbor se je prepričal, da brez izvenrednega nabiranja ne bo mogel priti do potrebne vsote, zato je začel z velikimi

pripravami za loterijo. Dovoljene od ministrstva že imamo, sedaj so v delu srečke in dobinki. Ti bodo silno bogati in številni. Srečke bodo stale le 5 dinarjev. Vsem jih že sedaj toplo priporočamo.

Odbor se je tudi prepričal, da se samo v Prekmurju ne bo nabralo dovolj sredstev, ampak bo treba nabiranje razširiti po celi Sloveniji, oziroma po celi državi. Dovoljenje imamo.

Iz mnogih razlogov imamo, takorekoč, pravico do takega nabiranja. Prekmurje je vedno pomagalo pri mnogih javnih ustanovah, zlasti v Sloveniji. Martinišče bo nekak spomenik celega Prekmurja. Prekmurje na vsak način mora imeti vsaj eno gimnazijo in sicer v Murski Soboti. Dovolj učencev bo pa imela le tedaj, če bo Martinišče imelo dovolj prostora. Murska Sobotna je središče celega Prekmurja. Kot taka bo uplivala na celo pokrajino. Kakšen bo ta vpliv? Zaenkrat je slab, ker je veliko gnilobe v tem, sicer zelo simpatičnem mestecu. Soboška moška mladina bo imela zavetišče v zavodu, ki jo bo navajal k poštenemu življenju in resnemu domeljubju. V Martinišču bo knjižnica, godba, gledališče, razni gospodarski tečaji itd. Z eno besedo: Martinišče bo ljudstvu v neizmerno pomoč. Kdo torej ne bi pomagal ta dobrodelni zavod sezidati in sicer že spomladi? Ta zavod naj bo narodni spomenik, ki bo našim potomcem pričal, da smo mi razumeli najvažnejše vprašanje našega časa, namreč vzgajati mladino.

Po novem letu se bo začelo obširno pobiranje posebno z razpečevanjem srečk. Ako se do spomladi razpeče vsaj polovica srečk, se bo začelo z zidanjem. Načrt dela znani umetnik dr. Plečnik. Ta nam jamči, da bo zavod pravi kras za našo Sobotno.

Gospodarsstvo.

Borzni teden.

Ljubljana, 5. dec. 1925.

Interes za efektivno borzo nikakor ne more dovolj oživeti. Efektivna borza je odraz splošnega gospodarskega življenja in njeno življenje je v najtesnejši zvezi z ostalim gospodarstvom. Gibanje na efektivnih borzah je najboljše merilo za konjunkturo. Če se pokažejo izgledi na splošno izboljšanje položaja, odseva to takoj na borzi v čvrstosti kurzov. Če se pa bliža kriza, pa tečajji popuščajo.

Ko so v septembru in oktobru letos začeli tečajji rasti, je vsa javnost to smatrala za predznak boljših časov. Toda dviganje je prenehalo in kurzi so padli zopet v rekordne globine, ker so se pač nade v izboljšanje splošnega gospodarskega stanja izkazale za varljive.

Ugotoviti je treba, da kurzni nivo na ljubljanski borzi ni doživel takih izprememb kakor v Zagrebu, vendar pa se je izražala v vodilnih papirjih, ki dajejo smer trgu, kakor n. pr. v državnih papirjih ista tendenca.

Položaj na efektivni borzi je le odraz splošnega težkega gospodarskega položaja. Vsako nado na izboljšanje borza takoj eskontirajo, če se pa seveda izkaže nasprotno, sledi baisse. Doba likvidacij in konkurzov se ni pri kraju. Proces čiščenja, ki ga mora naravno izvesti hipotekarna banka, se pri nas v Sloveniji pravzaprav še ni pričel. Državna gospodarska politika je še vedno usmerjena proti življenjskim interesom gospodarstva Slovenije.

Na deviznem tržišču je bilo v teku tedna mirno. Dinar se je gibal med tednom v Curihu med 9.175 do 9.20. Večje fluktuacije je zazbeležil le poljski zlat, ki je katastrofalno padel. V ponedeljek je notiral v Curihu 70—75, v petek pa samo 55. Danes javljajo kurz 70. Fluktuirala je med tednom tudi deviza Pariz, vendar ne mnogo.

V državnih papirjih je bila tendenca navzgor. Vojna odškodnina se je v Zagrebu popravila vsak dan za par točk in dosegla v petek za promptno debavo 318—319 napram 308 do 312 v ponedeljek. Danes pa je narasla na 324—325. Vzporedno s tem papirjem je šlo tudi investicijsko posojilo, ki je prišlo v soboto že na 78—79 (v začetku tedna 77—78).

V Ljubljani je bila tendenca slabša. V ponedeljek so bili kurzi za vojno odškodnino 310—350, v petek pa 300—312. V Ljubljani je celo popustila. Zaradi velikega razmaha med kurzom za denar in blago ni bilo v Ljubljani nič prometa.

stematično, toda kakor človek, ki se mu ne mudi, ker niso mogli misliti, da jim svetovna vojna prekriza načrte. In tudi če ta ne bi bila posega vmes, je vprašanje, bi li sploh uspeli s svojim delom. Kljub mnogim uspehom se jim to ne bi posrečilo. Izgubili iz ljudstva priljubljeno domačo govorico in jo nadomestili s popolnoma tujim jezikom, to je mogoče le po dolgi dobi, tudi tam, kjer ni nobene posebnega odpora.

Pri nas v Prekmurju pa so bili pogumni možje, ki so branili svoje ljudstvo pred poljudčevanjem. Taki možje so bili pokojni dr. Franc Ivanec, kanonik in dekan v Tišini, potem njegov učenec g. Jožef Klek, kateremu je prično pomagal g. župnik Ivan Bašič. Ko sta znana pisatelja Kőszegi pisala in gojila domačo govorico, takrat še ta ni bila v nevarnosti. Medtem so omenjeni trije gospodje ravno zato pograbilli sума svitli meč in pisali, ker so videli, kako sovražnik prodira. Dr. Ivanec je l. 1902. izdal prvi slovenski koledar. Velik je bil in bogat. Vsaka hiša ga je imela. Takrat je ljudstvo videlo, da se v njegovem jeziku tudi lahko piše pa ne le proza, ampak tudi pesmi. Čez tri leta je zagledal luč nabožen mesečnik »Marijin List«, temu pa je l. 1913. sledil političen tednik »Novine«. Vse še danes izhaja v mnogo tisoč izvodih.

Vsi ti spisi so bili za pripravo ljudstva, zato so jih pisatelji pisali, in še danes, v narečju, ki mu sedaj pravijo prekmurščina. Kakih posebnih slovnih pravil prekmurščina nima. Vsak piše, kakor govori v njegovem kraju. Razlika je pa majhna. Vsi Prekmurci se med seboj zlahka razumejo. Če bi hoteli iskati razlike, bi se lahko potegnili črta med Ravensko (na ravnini) in Goričko (na hriboh). Po vsem Goričkem imajo neko posebno, precej prijetno naglašanje, kakor bi peli. Tudi imajo več tujk, nemških in mažarskih, ker so ob meji. Tukaj poprej niso veliko poznali slovenskih (književnih) spisov, razen molitvenikov. Govorica na Ravenskem je čista, resna, izgovarjava jasna in milodoneča. Le v nekaterih vaseh izgovarjajo o mesto a, u mesto o. N. pr. »Čarni konci pravijo

ČAJNA ROČKA
modra
Čaj za dame
mila, čedna, ne razburja čaja,
lakotno obara
Ruska čajna mešanica
posebno primerna za pripravo v
samovarju,
ker tudi pri daljšemu vžetenju
ne postane grenka.

Za bančne in industrijske papirje ni bilo skoro nič interesiranja. Promet je bil v Ljubljani pa tudi v Zagrebu minimalen. Tečajji so celo pri več papirjih popustili tako n. pr. je bila v Zagrebu Praštediona v ponedeljek 940—945, v petek 937.50—942.

Začetkom in koncem tedna so bili v Ljubljani sledeči tečajji:

	30. nov.	4. dec.
7% invest.	76 den.	77—80
vojna odškodnina	310—350	300—312
zastavni listi	20—22	20—22
kom. zadolžnice	20—22	20—22
Celjska	200—205	202 zaklj.
Ljub. Kreditna	210 den.	210 den.
Slavenska	49 den.	49 den.
Kred. Zavod	175—185	175—185
Strojne	123 den.	123 den.
Trbovlje		320 den.
Vevče	120 den.	120 den.
Nihag	34 den.	34 den.
Stavbna	100—110	100—110

Tržna poročila.

Cene živine, telet in prašičev v Ljubljani dne 5. decembra 1925. Voli prvovrstni za kg žive teže Din 9.25—9.50, volji rejeni 8.25—8.50, slabo rejeni volji 7—7.50, krave debele 7—7.0, krave rejene 6.50—6.75, krave klobasnice 3.75—4, telice debele, težje 8—8.50, telice rejene 7—7.25, teleta težja, debela 10—10.25, teleta rejena 8.75—9.25, teleta zaklana, po kakovosti 13—14, prečišči špeharji, domači 13.50—14.75, prečišči peršutarji 10.75—11.25, Prečišči zaklani 15—15.50, banaški špeharji prvovrstni, težki 16.75—17.50, banaški špeharji, navadni 16—16.50. Vsi deli manjše porabe govejega in telečjega mesa so cene govedi in teletom nekoliko popustile. Cene prašičev pa so ostale neizpremenjene. Blaga je dosti na ponudbo in je pričakovati poprej znižanje nego zvišanje cen.

Borze.

Dne 5. decembra 1925

Denar.

Zagreb. V današnjem prostem prometu so bili zabeleženi sledeči kurzi: Italija 227—228 (226.63—229.03), London 273.75—273.85 (272.75—274.75) Newyork 56.45 (56.14—56.74), Pariz 220.50 denar (212.50—216.50), Praga 167.55—167.60 (166.48—168.48), Dunaj 7.96—7.97 (7.915—8.015), Curih 10.8925 (10.853—10.933).

Curih. Belgrad 9.175 (9.20), Budimpešta 72.70 (72.70), Berlin 123.55 (123.60), Italija 20.925 (20.90) London 25.1575 (25.16), Newyork 518.50 (519), Pariz 20.25 (19.90), Praga 15.375 (15.375), Dunaj 73.125 (73.15), Bruselj 23.50 (23.50), Bukarešt 2.375 (2.35), Sofija 3.775 (3.775), Atene 6.90 (7), Varšava 65—75 (55), Amsterdam 208.60 (208.70), Stockholm 138.85 (138.80), Kopenhagen 130, Oslo 106, Helsingfors 131.75, Madrid 74.25, Carigrad 2.75, Argentina 216.

»Čorni kuncic«, »Neronac« — »Nerunac«, »Barac« — »Borac«.

Jezikoslovci bi v Prekmurju našli veliko zanimivega in lepega. Našli bi n. pr. kako krasno znajo Prekmurci rabiti srednji spol, posebno v množini. Prekmurec nikoli ne bo rekel: Kako je ta jabolk lep! ampak: Kak je to jabolko lepo! Ravno tako natančno rabijo dvojino. Ne rečejo: Daj mi dva jabolka — ampak: Daj mi dve jabolki. Vsega tega se Prekmurec nikdar ni učil v šoli, pa vendar govori tako pravilno.

Zanimivo je, kako se prava prekmurščina zblizuje k književni slovenščini, posebno zadnjih pet let. Pravim, prava prekmurščina, ker protestantje izdajajo dva lista in sicer »Düševni list« in »Morszko Krajino«, ki kljub temu, da se bahata, češ najina je pristna, pišeta tako čudno spatečno, da bi dobil res slabo mnenje o našem narečju, če bi je sodil po tej pisavi. V svoji trmi ti pisatelj tudi še danes pišejo v mažarskem pravopisu. Spočetka so tudi Koledar, »M. List« in »Novinec« rabile mažarski pravopis razen črke y, ki se je pisala j. Kmalu so opustili črko cz in pisali samo e. Leta 1914. torej pred vojno, pa so začeli popolnoma s slovenskim pravopisom, razen ū in ö pri nekaterih besedah. Ako se vse okoliščine dobro preštudirajo, moramo reči, da je to bil velikanski napredek in zblizanje k slovensščini. To zblizanje napreduje popolnoma naravno. Šola, knjige in časopisi iz Slovenije pospešujejo delo. Neopaženo se bo narečje izgubilo v književnem jeziku. Bilo bi le želeži, da bi jezikoslovci črpali pravočasno lepoto tega narečja in bogatili jezik kakor je začel Miklošič.

Praktična božična darila

si ogledite v moderni kontekciji

JOS. ROJINA — LJUBLJANA.

Roka in hiromantija.

Koža na dlani se — kakor sploh na vseh udih, na upogibnih straneh — odlikuje po nežnosti, zlasti na varovanih rokah. Kakor pa dokazujejo rožene pesti nekaterih rokodelcev, lahko zelo odebeli. Sploh se oblika roke precej ravna po načinu nje uporabe, ki zapušča na nji stalne sledove. Tako postane pri vseh težko zaposlenih rokodelcih širša, trša in žuljava. Drvarji in tesarji imajo stalno upognjene prste; mizarjem se koža na palčni strani prvega kazalčevega člana in na mesni blazini na mezinčku kraju dlani žuljasto zdebela (od strugača); kovači vihtijo žareče kladivo, kar jim povzroča rdeče pege na hrbtu roke; krojača označuje razbodena koža na paicu in kazalcu leve roke; košarja — žulj na mezinčni strani prvega sredinčevega člana na levi roki; zlatarja — žulja na zadežnji strani drugega člana zadnjih treh prstov na desni roki (od gladilnega jekla); krznarja — žulja na zadež-

Dolgo časa nismo verjeli, da izumirajo narodi, ki so predvsem navezani na prirodo. To se nam je zdelo tembolj nerazumljivo, ker prekašajo nas Evropec po svoji moči in žilavosti. Poprej namreč še ni bilo znano, koliko število posameznih narodov, radi česar je bilo vsako tako sklepanje nemogoče. Kmalu pa se je na podlagi štetja pokazalo, da primitivni narodi strahovito izumirajo. Kamčadali, ki so bili naseljeni po velikem delu severne Azije, so že popolnoma izumrli. Od prvotnih prebivalcev Tasmanije, je zadnji Tasmanec umrl leta 1877., s katerim je to plemo popolnoma izumrlo. Zelo rapidno pada tudi število Maorco na Novi Zelandiji, Indijancev v Severni Ameriki, dalje Hotentotov in Bušmanov v južni Afriki. Temu izumiranju je ponajveč vzrok naravna propalost in to zlasti v Polinezi in v severni Aziji. Druga plemena morijo svoje otroke, ker jim primanjkuje potrebnega živeža. Mnogi etnografi pripisujejo vzrokom izumiranja tudi uživanje človeškega mesa. Eden glavnih vzrokov pa sta tuberkuloza in alkohol, ki so ju tja zanesli Evropec, proti katerima so pa primitivni narodi popolnoma brez moči.

Na zemlji sami ni prav nobenega prostora, o katerem bi mogli trditi, da je brez živih bitij, razen Mrtvega in Črnega morja. Ta dva sta radi tega izzveta, ker vsebujeta strujene pline, ki onemogočujeta vsako življenje. Vendar segajo v Črnem morju ribe še do 200 metrov globoko, ker je tu dotok sladkih voda precej velik. V poštevek pride torej samo vprašanje, kako visoko v zraku in kako globoko v morju nahajamo še živa bitja. Navadne ptice pridejo najvišje 3000 metrov visoko. To so dokazali razni zrakoplovci, ker se je preje trdilo, da lete ptice mnogo višje. V višjih zračnih plasteh se nahajajo samo še bakterije, ki jih занesejo zračne struje včasih do neverjetnih višin. Da ptice ne morejo tako visoko, je glavni vzrok pomanjkanje kisika, ki ga mnogo preje pogrešajo nego človek, ker porabljajo pri letenju veliko energije. — Življenje v morju pa seže mnogo globlje. Glavno življenje se odigrava do globine 400 metrov. Globlje so živa bitja že bolj redka, a se nahajajo nepretrgoma do 6000 metrov globoko. Člani Challenger ekspedicije pa so potegnili celo iz globočine 7500 metrov še nekega črva, iz česar bi se dalo sklepati, da je morje tudi v največjih globočinah naseljeno.

Spitzbergi — Svalbard. Spitzbergi so pogodbi z dne 9. februarja 1920 pripadli Norveški, ki jih je še le letošnje poletje anektirala. Ime so spremenili v Svalbard (t. j. mrzli obala), ki velja odslej kot uradni naziv. To ime je bilo namreč prvotno, ki so ga dali celemu otočju islandski mornarji, ki so ga leta 1194. odkrili. Svalbarda ne prištevajo Norvežani k svojim kolonijam, temveč tvori to ozemlje en okraj norveške države. Otočje je bilo pred svetovno vojno last treh držav, Rusije, Švedske in Norveške. Svalbard je jako važni radi premožnikov, kjer kopljejo izvrstne karbonski premog; v novejšem času so pa odkrili tudi znatne plasti marmorja.

[illegible]

Ponedjeljak, 7. decembra: Zaprio.
Torek, 8. decembra ob 3 popoldne: ORFEJ V POD-
ZEMIJU Izven.
Sreda, 9. decembra: DON JUAN. Red F.

Kupuje k o ž e ozajcev in druge divjačine.

Amerika — vladar sveta.

Dočim gre težišče svetovnega gospodarstva v hitrem tempu proti zapadu, se v Evropi slišijo kvečjemu le obtožbe proti ameriškemu parveništvu, ki triumfira nad Evropo, prezirajoč njeno tisočletno kulturo.

Evropejce občejuje gospodarska čudeže, ki jih dela Amerika, zavida narod, ki plava v zlatu in čegar življenske potrebe so večje kakor njegove, toda v tem občejuvanju in tej zavisti je še vedno dosti omalovaževanja, ki ni nič drugega ko nerazumevanje. Evropski svet še vedno nima dovolj zaupanja do Amerikance, to pa zato, ker le-ta za svoje uspehe ni potreboval stoletij, ampak je svojo civilizacijo in gospodarsko-politično višino dosegel direktno, brez kakšnega upliva svetovne zgodovine.

Ravno zato, ker postaja Evropa vse bolj odvisna od Amerike, je potrebno, da se Evropejci intenzivneje pečemo s problemom ameriških uspehov na vseh poljih in da se z razumom, ne s čustvom učimo spoznavati in razumeti Ameriko in — da se od nje kaj naučimo. Uspehe Amerike in kako jih je dosegla, je najbolje pokazal dr. Hirsch v svoji knjigi »Ameriški gospodarski čudeži«. On je kritično tem čudežem vzel tisto čudežnost in jih pokazal v naravni luči, hoteč s to svojo razpravo pripomoči, da se Evropa zgane iz svoje povojne resignacije in se zopet loti energičnega praktičnega dela.

Hirsch ugotavlja, da je Evropa gospodarsko razpadla uprav ko se je Amerika gospodarsko organizirala. Evropsko gospodarstvo je bolj propadlo v povojnem času nego med vojno. Ustanovitev 17 novih držav in področij z novimi mejami in trgovskimi ovirami, novimi valutami in zakoni je prizadelo evropskemu gospodarstvu več škode kakor pa strahovito uničevanje med vojno. Potegnjene so nove dvakrat daljše meje nego pred vojno, za temi mejami pa stoji na braniku vojske, ki so odtegnjene produktivnemu delu in so velika ovira za gospodarsko ozdravljenje Evrope.

V tem času pa je Amerika s svojimi 115 milijoni prebivalcev takorekoč čez noč postala sodnik kontinentu, na katerega je navezana, kontinentu s 400 milijoni ljudi. Amerika je še do začetka svetovne vojne prosila Evropo za posejila in dolgovala evropskim narodom 4 milijarde dolarjev, toda

plačala je med vojno ne samo ves dolg, ampak postala celo upnik celega sveta s vsoto od 5 milijard dolarjev, od katerih odpadejo več ko 4 milijarde na Evropo. 115 milijonov Amerikancev je komaj 15. del vsega živečega človeštva in ta petnajstina človeštva ima trikrat toliko avtomobilov in telefonov kakor ves ostali svet.

Amerika ima tretjino celokupnega železniškega omrežja na svetu. Zedinjene države imajo že danes preko polovice zlata zaloge, tretjino letne produkcije zlata nakopile v Zedinjenih državah in že nekaj let pošilja ostalih 14 petnajstin človeštva velike količine zlata v Ameriko. Tri petine bombaz, dve petini premoaga, tri četrtnine nafte, več ko polovico bakra in četrtnina žita od celokupne svetovne produkcije dajo Zedinjene države.

To bogastvo je plod odlične organizacije in naravnega bogastva zemlje, ki ga Amerikanci izkorišča s čim manj človeških delovnih sil. Ko je v Ameriki primanjkovalo delavcev, so izumili stroje, ki so silno zmanjšali stroške produkcije. Tako so izumili žitni elevatorji, Rockefellerjeve pipe-lines, odvodne cevi za petroleje, ki segajo preko pol Unije, klavnice za vagoni, ledenicami za daljni transport, bencinski tanki, nove forme kredita in trgovine — vse v cilju: življenje kolikor mogoče poceniti. Kakor v privatnem, tako Amerikanci tudi v življenju ustvarja čim močnejšo organizacijo, ki bi jo težko prenesel kak drug narod ali dežela.

Velikino Amerike ustvarja energija mladega naroda, ki se je še-le v vojni začel zavdati svojega bogastva. Amerika je odpravila v svoji ogromni notranjosti vse carinske meje, politične frakcije, težave potovanja, ovire prometa, in Amerika vzdržuje samo 100.000 mož vojske, dočim je v Evropi stalno sedem milijonov ljudi pod orožjem. Razen tega je vneto smotreno sodelovanje privatno gospodarskih organizacij, bank, trgovine in industrije dvignilo Ameriko na današnji vladajoči položaj na svetu.

Turistika in sport.

Smučarski tečaj TK Skale Vzporodno z nedeljskim smučarskim tečajem se vrši tudi drugi tečaj med tednom pod vodstvom klubovih kmarjev. Pričetek tega tečaja je v ponedeljek dne 7. t. m. Zbirališče ob 14.30 pred hotelom »Belvedere«. Vabljeni vsi člani, naraščaj in prijatelji zimskega športa. — Smučarski odsek.

Sportni teden.

Veliko zanimivega. Nizozemski olimpijski odbor je končno le zbral prostor za zgradbo stadiona. Napravljen bo po vzoru stadiona v Colombes in sicer ob bregovih jezera Zuider; temelji bodo morali biti trdni, ker je svet tam mehek in deloma močvirin.

Sramovali smo se lani v Parizu, sramovali smo se pred kratkim v Pragi, sedaj je pa prišel na vrsto Belgrad. Praški DFC je porazil v Belgradu našega prvaka v nogometu »Jugoslavije« 11:0, nato neki drug klub 10:1 itd. Kje je vzrok.

Lahka atletika je v zadnjem času v znamenju rekordov. Vsi iz Amerike. Ameriška lahkoatletika zveza je priznala najprvo rekord Scholz v teku na 100 yardov (91.44 m) v 9.5. Rekord je imel od leta 1906. Kelly z 9.6; za njim jih je več drugih doseglo isti čas, manj nihče, in to so splošno mislili, da je 9.6 meja tega kar človek zmora. In ko je Scholz dosegel čas 9.5, so porabili več mesecev s študiranjem akta, preden so izrekli pozitivno sodbo. Torej sedaj lahko pišemo 100 y v 9.5, ker bo Mednarodna zveza rekord gotovo tudi priznala. Tako tudi sledeče: 220 yardov staja Brookins 23 sekund, 440 yardov vrsta 41.9, diskus Hartman 48.881, kopje Myrhae 68.541, skok v daljavo Hubbard 7.92 m! O kopju smo že govorili: o disku smo rekli, da so Amerikanci prišli večkrat čez 48 in tudi čez 49 (Lieb), da pa dotičnih rezultatov niso priznali in je veljal zmeraj še stari Duncanov rekord 47.58. Hubbardov skok je nekaj novega, doslej 7.896, tudi on. Se 8 cm, pa bo 8 metrov.

Langlenova bo čez zimo v Nizzi, kjer je doma; trenirala bo le v toliko, da bo ostala v formi in bo prihodnje leto pripravljena za branbo svojega naslova kot svetovna prvakinja v tenisu. Torej se bo sta z Willsovo le udarila.

Tudi težka atletika ne miruje in prinaša nove rekorde. Francoz Rolet (težka srednja teža) je v ločenih ročkah sunil 115 kg nov francoski rekord, zvezničnik Bandrand je pa z levico sunil 70 kg, francoski rekord. Nadalje beremo, da je Šveicar Aeschmann (lahka srednja teža) z obojema rokami 130 kg postavil nov svetovni rekord; doslej Dunajčan Treffny 120.4 kg. Obenem je Aeschmann z levico potegnil 70 kg, obojerno pa 96 kg, oboje švicarski rekord. — Rigoulet bo moral spet na dan. V beži s Cadinecom je dosegel 1083 kg, Cadine 1075. Sedaj je pa luksemburški kolos Alzin v istih desetih vajah spravljal skupaj 1110 kg in pozivlja oba Francoza na tekmovalje. Rigoulet bo moral hoteč nučeno ugrizniti. Alzin ima svetovni rekord v obojerno težen dvigavanju, 120 kg.

Danes teden smo pisali, da se bosta 1. dec. udarila bokserja Nemec Breitenstrater in Španec Paulino, in smo pristavili: Zmagal bo Paulino. In je res. Boj je bil izredno hud; a ves čas je bil Nemec v nevarnosti, Španec nikoli. Noprestano se je smehljaj, smejala se je tudi Breitenstraterju udarce. V boju je šel z 91½ kg, Nemec s 84 kg. V začetku sta bila precej enaka, vendar je bil Breitenstrater bolj v defenzivi. V 7. rundi je šel Nemec k tlom, šli so do osem, dvignil se je, ves srogogye. V deseti rundi je bil neenaki boj končan in Nemec k. o. Časopisi pišejo, da je sedaj Paulino odprta pot do Dempseyja. Kako se motijo! Najprvo

pride na vrsto evropski mojster Erminio Spalla, nato kakšen srednji Amerikane, nato ... itd. itd. Erminio je bil sedaj na roki operiran in ne vemo, kaj bo z njegovo bokersko kariero.

Arne Borg je preplaval v Miami (Florida, tropsko podnebje) pol milijona svetovnorekordne časa 10:20; prej Weissmueller 10:35. Weissmuellerju se navadno plavanje na kratke razdalje že dolgočasno zdi; sedaj je začel plavati tudi na hrblju in je seveda takoj rekordiral, 100 yardov v 1:04.

Znameniti danski kolesar Ellegaard jeniše slovo od kolesarstva. Nasprotno ima pa Italijan Girardengo za prihodnje leto veličanske načrte. Sedaj je šel v New York na šestdnevno dirkanje, v začetku januarja bo startal v Milanu; nato bo šel v Berlin, potem bo tekmoval pri dirkanju Milano—San Remo, nato gre spel v Pariz itd.

Naznanila.

Perski zbor Glasbene Matice v Ljubljani — Skupna pevska vaja za Buržo se vrši v ponedeljek dne 7. t. m. ob četrti na sedem zvečer v pevski dvorani Glasbene Matice. Ker je nastop pred durni, prosimo vse člane zbora, da se te vaje sigurno udeležijo.

Ljubljanski skavti! Stegov sestanek Zmajevega stega je danes v nedeljo dne 6. dec. ob 11. uri. — Pingvin, tajnik.

Klub esperantistov v Ljubljani priredi v soboto 12. t. m. v proslavo rojstnega dne dr. Zamenhofa, avtorja esperantskega jezika, v dvorani »Kazinske akademije« z nagovorom, petjem, deklamacijami in godbo. Pri akademiji sodelujejo tudi operni pevci g. Kováč. Začetek ob 20. uri.

Občni zbor Avt-mobilskega kluba kraljevine SHS, sektorja Ljubljana, se vrši dne 13. decembra 1925 (v nedeljo) ob 10.30 dopoldne v lastnih prostorih, Kongresni trg 1-1 (Kazina). Prosimo p. n. člane, da se istega sigurno udeležijo ozir. da nam pošljejo pooblastila priložena zadnjemu informativnemu listu ako jim ne bi bilo mogoče istemu prisostvovati.

Pozor Šiskarji! Šišensko katoliško prosvetno društvo priredi v ponedeljek ob pol osmih zvečer predavanje s skioptičnimi slikami o dr. J. Ev. Kroku. Predaval bo g. prof. dr. Dolencec.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 405 m n. m. vis
Normalna barometerska višina 736 mm.

ČAS OPREDA UR H	TEMPER V C	RELATIV V C	RELATIV V C	RELATIV V C	RELATIV V C
4/12. 21 h	744.1	-8.3	0.5	d. obl sv	
5/12. 7 h	754.2	-13.0	0.4	megla	
5/12. 15 h	753.8	-3.8	0.7	jasno	

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 1.50 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znakol

OTROKA vzamem v refo. Oskrba dobra. — Naslov v upravi lista pod štev. 8120.

Išče se za takoj nočni čuvaj

ta skladišče. Prednost imajo vpojočiji stražniki ali orožniki. — Ozira se le na zdrave in trezne moči. — Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Lahka in stalna služba« štev. 8110.

Plačilna NATAKARICA se sprejme v dobro službo na deželi. Biti mora pridna, pametna in poštena ter praprta. Plača po dogovoru. Naslov v upravi pod 8171.

PRODAJALKA

manufakture, kratke robe ali galanterije, samo prvovrstna, popolnoma samostojna moč, z večletnimi spricvali se sprejme proti dobri plači. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Pomočnica šefa« št. 1002.

Službo ORGANISTA

se razpisuje v lepem kraju. Mesečna plača 1000 Din. s prostim stanovanjem in priključitvami. Postranski zaslužek se lahko dobi. Reflektivna se na mlajšo moč. Prošnje je nasloviti na: Uredništvo »Čerkvenega Glasnika« v Ljubljani, Pred školijo 12. Odgovoril bo prosilec dobitni župni urad. 8120

Uradnik

trgovsko tehnično večletno izobrazbo pri tu- in inozemskih veleindustrijah, popolnoma zanesljiv in samostojen delavec, veče več jezikov, verizan v književnost, ekonomijo, popolnoma veče vseh carinskih in državnih poslov, ZELI SPREMEMITI svoje službovanje. Gre tudi na deželo. Ponudbe naprošene na upravo »Slovenca« pod šifro: »Delavec« 8119.

Sprejem čevlarskega pomočnika za fina zbita in sivana dela. Delo stalno, plača dobra. Ibrana in stanovanje lahko v hiši. — ALOJZIJ LOBODA, čevljar, Domžale.

Dijake sprejemam na stanovalništvo in hranilo. — Kje, se izve v upravi »Slovenca« pod štev. 8191.

VAJENEC

kmetskih staršev, se sprejme v pekarni JEZERSEK, Vodmat 58, Moste. 8147

Starši

SAMSKI OI RTNIK

želi znanja v svrhu takojšnje ženitve, z gospodično ali vdovo, ne pod 40 let staro, s hišico ali malo trgovino, da bi mogel svojo obrt samostojno voditi — kjerkoli, v mestu ali na deželi. — Tajnost zaamčena. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »Redno življenje« št. 8176.

OPERATER

ZA KURJA OČESA

(le, če je prav dober rezeč, se sprejme v stalno službo v Ljubljani ali pa tudi le za gotove dni. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Operater« štev. 8133.

Lepo stanovanje

(soba in kuhinja) se odda najboljšemu ponudniku. Naslov v upravi lista pod: 8122.

Iščem skladišče

klet ali veliko dvorano v sredini mesta za takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo pod: »Skladišče« štev. 8146.

Jeklene pločevinaste

LONCE

emailirane ali pocinjene, velikost od 5—30 litrov, pripravne za mast ali kuho, prodaja po Din 8.— za kg trdka Mihael OMAHEN v Višnjgori. 8106

Macesnov les

okrogel, dolžina 4 m, od 15 do 50 cm premera, okrog 170 kubičnih metrov, je na prodaj ozir se da na žagi izrezati po kupcu naročene dimenzije. Daje tudi okrog 50 kubičnih metrov prvovrst. smrekovega že rezanega lesa, več vrst dimenzij. — Kupce naj se oglasi pri Alojzu TRATNIK, lesni trgovci. — Potok-Mozirje, žel. postaja Retica na Paki. 7987

DVOKOLESA

otroški vozički, žival, stoji se sprejmejo v popolno popravilo in prenovo za popravilo in emailiranje z ognjem ter shranijo čez zim. najceneje (posebni oddelek) »TRIBUNA« P. P. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

DRAŽBA!

Dne 8. decembra ob 9. uri dopoldne se vrši na gradu VELENJE prosto. dražba raznih popolnih

sobnih oprav

kakor tudi posameznih mobilij, zastorov, ogledal in porabnih predmetov. 8163

Dente lipih in lahkih

SANI JE NAPRODAJ

po dnevni ceni. — IVAN LAH, kovač, LESCE.

KLOBUKI

za gospode in dečke ter vsa popravila najceneje pri

Franji Tušar

modistinja

JESENICE — SAVA.

PROSTOVOLJNA

DRAŽBA

raznega pohištva in kuhinjske opreme se vrši v nedeljo 6. decembra ob 9. ure naprej. — Zajamčeno čistot — Ljubljana, Rožna ulica 21.

Dobro RUDEČE VINO

12% po Din 12.—, čez ulico po Din 11.—, toči gostilna »Vidmar«, Sv. Jakoba trg 5.

IZURJENO PLETILJO

za nogavice iščem. Naslov v upravi pod število 8144

PREMOG-CEBIN

Woltova ulica 111. — Telefon 31

Parni MLIN in ŽAGA

Iščemo strokovnjaka, da nam napravi načrt in strokovnik za navaden kmečki mlin in žago na parni pogon. — Ponudbe na upravo lista pod štev. 8162.

2 MEBLOVANI SOBI

v novi hiši se oddata takim gospodom, ki imajo stalno službo. Poizve se v novi hiši poleg »Mladinskega doma« na Kodčevem.

IZURJENO PLETILJO

za nogavice iščem. Naslov v upravi pod število 8144

PREMOG-CEBIN

Woltova ulica 111. — Telefon 31

Parni MLIN in ŽAGA

Iščemo strokovnjaka, da nam napravi načrt in strokovnik za navaden kmečki mlin in žago na parni pogon. — Ponudbe na upravo lista pod štev. 8162.

2 MEBLOVANI SOBI

v novi hiši se oddata takim gospodom, ki imajo stalno službo. Poizve se v novi hiši poleg »Mladinskega doma« na Kodčevem.

Dr. A. Outkerjevi

svetla glav

izdelki za kuho

Prašek za pecivo
Vanilin ev sador
Prašek za pudling
Zmes za kolače

ne smejo manjkati

v nob nem q's odličstvu

Dobijo se poroč in v glavni zalogi

Jos. Reich, Maribor

Knjiga receptov na željo brezplačno in poštno prosto.

Naznanjam

cenj. občinstvu, da s sem PRESELIN svojo čevlarsko delavnico iz Študentovske ulice štev. 9 — na

Turjaški trg štev. 5.

Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost ter se priporočam za naprej.

I. ŠETINA, čevlj. mojster.

Najpopolnejši so uovi

„PFAFF“-brzošivalni stroji

Za vsakovrstno obrt in industrijo najbolj priporočljivi. Večletno jamsivo. — Brezplačen pouk v vezenju. Znižane cene! — Plačljivo na obroke.

Ljubljana

Novomesto

PRODAM večje število

harških kanarčkov

rolerji (Burl neil), izvrstni pevci. Cena 50 in 250 Din s pečki. 40 do 50 Din samice. Naslov: Aloiz Alman, Bohinjska Bela

Kanarčki

(Edelroler)

harcerji, žlahtni vr- v noli, izvrstni pevci po 200, 250, 300 Din, plaminske samice 50 Din. Razp. šilam na vse kraje in jamim, da pišč dospa živ. Žiga Wohlsahrt, Ljubljana, Gerkeva ul. 21. vr. 36

Mlatilnica

na kateri se mlati dnevno do 4000 kg čistega žita. in Motor s petimi konj. silami (pogon na petroleji), vse v dobrem stanju, napodaj po zelo ugodni ceni. Ponudbe: Franc DEZMAN, Maribor, Ahterčeva ulica 5. 8158

POHIŠTVO

moderno, vsakovrstno, po konkurenčnih cenah, tudi na obroke, nudi in vabi na ogled

MATIJA ANDLOVIC,

zaloga pohištva,

Ljubljana, Vidovdanska c. 2

CELJE, Krekov trg.

Za obdelovanje in žaganje

lesa se proti plačilu dovoli uporaba mizar. strojev in polnojarmenika

pri Stavbn. družbi, Ljubljana, Levstikova ulica št. 19.

POHIŠTVO

moderno, vsakovrstno, po konkurenčnih cenah, tudi na obroke, nudi in vabi na ogled

MATIJA ANDLOVIC,

zaloga pohištva,

Ljubljana, Vidovdanska c. 2

CELJE, Krekov trg.

Za obdelovanje in žaganje

lesa se proti plačilu dovoli uporaba mizar. strojev in polnojarmenika

pri Stavbn. družbi, Ljubljana, Levstikova ulica št. 19.

Naznanjam

cenj. občinstvu, da s sem PRESELIN svojo čevlarsko delavnico iz Študentovske ulice štev. 9 — na

Turjaški trg štev. 5.

Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost ter se priporočam za naprej.

I. ŠETINA, čevlj. mojster.

Najpopolnejši so uovi

„PFAFF“-brzošivalni stroji

Za vsakovrstno obrt in industrijo najbolj priporočljivi. Večletno jamsivo. — Brezplačen pouk v vezenju. Znižane cene! — Plačljivo na obroke.

Ljubljana

Novomesto

Šifra »SOLIDNA«

31. oktobra t. l., dvignite pismo v upravi »Slovenca«!

Radio

aparate in sestavne dele ima v zalogi

Znižane cene pri „Tribuna“ F. B. L.**Dvokolesa:**

najceneje in največja zaloga pri
»Tribuna« F. B. L., Ljubljana, Karlovska
cesta št. 4.

Pneumatika

za dvočolesa, motorje, otroške vo-
zičke iz najboljših nemških, francoskih
in angleških tovarn, na veliko in malo
pri F. Batjelu, Ljubljana, Karlovska
cesta št. 4.

Holenderji

za dečke in deklice od 4 do 8 let —
se dobijo po pravni ceni pri
»Tribuna« v Ljubljani, Karlovska c. 4

**Triciklji in mala
dvokolesa**

za dečke in deklice na
krogličnih ležajih, z
verigo, izdelana kot
normalna dvočolesa v
manjši obliki pri
Francetu Batjelu v
Ljubljani, Zvonar-
ska ulica št. 1.

**Mehanična
delavnica.**

Posebni oddelki za popravilo dvočoles,
motorjev, sivalnih strojev, otroških
vozičkov itd. Emajliranje z ognjem.
Stara dvočolesa se popolnoma pre-
novijo in shranijo čez zimo.

»Tribuna« F. B. L., Ljubljana, Kar-
lovska cesta št. 4.

Sivalni stroji

za domačo rabo, šivilje, krojače in
čevljarje — po znižani ceni pri
Batjelu, Ljubljana, Karlovska cesta 4

Otroški vozički

Mamice, ne zamudite
prilike si ogledati ve-
like izbire vsakovrst-
nih modelov po čudo-
vito nizkih cenah v
tovarni »Tribuna«,
Karlovska cesta št. 4.

Motorji:

»Frax« in druge angleške znamke v
zalogi; velika izbira po konkurenčnih
cenah. — Franc Batjeli, Ljubljana,
Karlovska cesta 4.

Ceniki

dvočoles, motorjev, otroških in igra-
čnih vozičkov, sivalnih strojev in delov
francoskega roba za obroke. »Tribuna«
F. B. L., tovarna dvočoles in otroških
vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4.

**Igralni vozički in
stolice**

za otroke, zložljive
kot stolice in mizice
za učenje v šoli. —
Igralni vozički ve-
čkrat v poljubni veli-
kosti — se dobijo po
znižani ceni v tovarni
»Tribuna«, F. B. L.,
Ljubljana, Karlovska
cesta 4.

HRASTOV LES

prvovrsten, za mizarske iz-
delke, 3 leta suh, od 20 do
100 mm ugodno napredaj
v vagonih in tudi maršir-
kolčindah pri »STAVBNI
DRAUŽBI«, Levstikova ul. 19.

Mlinarji, pozor!

Vsakovrst. mlinске kamne
— najboljša kakovosti — ima
vedno v zalogi JAKOB
SELISKAR — Škofja Loka.

Proda se HIŠA

ZIDANA, s tremi sobami,
kuhinja in kletjo, pripravna
za obrtnika ali upokojenca,
pod Starim gradom. Zraven
je vrt, njiva za 8 mernikov
posetve, 2 orala velik trav-
nik in 2 orala zaraščena gozda;
vse v najlepšem stanju.
Poizve se pri Ivanu
JERAJU, posestnik — vas
Smlednik št. 1. 7977

**J. St epušin
Sisek**

prilagojena boljša
lamburice, stru-
ne, kart-
ture šole in
vse orob-
ščine za vas
na južni
Odkrovan na
pariski
razstavi.
Cenik izbrano.

**Želod - storže -
žir - ježice**

plača najbolje »FRUCTUS«,
Ljubljana - Krekov trg 10.

Bukovo ogle

najceneje in najboljša — na
vagonih in na posamezne
vrece H. SKALA, Ljubljana
— Mihe št. 4. 4620

Tvrška Jakob Spitzer**KRAPINA**

ima na prodaj iz lastnega
vinograda 200 hl starega in
60 hl vina kakovosti. —
Reflektante vabimo, da se
obrnejo na zgornji naslov.

Kupujem

3 do 4 vagona

šin**3 kretnice**

za normalni tir

8.000 do 10.000 m

šine proti a 7 do 9 kg

vse rabljeno ali v po-
polnoma dobrem stanju

Mrtinovič, Beograd

Miloša Velikog 3

ČREVA

vsakovrstna, po najuodnei-
ši ceni, kakor vsako leto,
vedno na zalogi — Krim
tudi surovi in stopljeni loč
in ga plačam po najvišji
dnevni ceni

Jos. Bergman

Ljubljana, Poljanska c. 85.

Premog. drva. oglje, briketi, koks.

»ILIRIJA«, Kralja Petra trg 8, Ljubljana. — Tel. 220.

**Za Miklavža kupite
snežne čevlje**

pri tvrdki

M. TREBAR — Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 6.

Božična darila

raznovrstna, najboljša kakovosti in po najnižji ceni
kupite pri tvrdki ANICA TRAUN, Maribor, Grajski trg.

IVAN JAX in sin

Ljubljana, Posavjska cesta 2

Najboljši sivalni stroji in
pletalni stroji. — Izborna
konstrukcija in elegantna iz-
vedba iz tovarne v Lincu. —
Ustanovljena 1867 — Vseeno
posreduje brezplačno — Pos-
amezni deli — 10 letna garan-
cija. — Pletalni stroji ADLER
in URANIA. Kolesa iz prvih
tovarn DÜRRKOPF, STYRIA,
WAFFENRAD, KAYSER

Pilarna Ivan Figar

naznanja, da se je iz Hrenove ulice št. 19
preselila na Cesto na gor. želez. 4

(Vošnjakova ulica) blizu gostilne »Novi Svet« —
in se priporoča za vsa v njeno stroko spadajoča dela;
sekanje pil in račp ter prevzame tudi specialna narečila.

Postrežba točna. Cene solidne.

Tužnim srcem naznanjam, da mi je umrl
soprog, gospod

Ivan Förderl

hišni posestnik v Spod. Šiški

v soboto ob pol 4 popoldne. — Pogreb dra-
gega bo v torek, 8. decembra ob 2 popoldne
iz drž. bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Fani Förderl, žalujoča soproga.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem
sorodnikom, prijateljem in znanec, da je
naš iskreno ljubljeni oče in stari oče, gospod

Aloizil Sever

pregovni mojster v poklju

v soboto, dne 5. decembra, previden s sve-
tini zakramenti, po dolgi in mučni bolezni
mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb se vrši
v ponedeljek ob treh popoldne v šent Vidu
nad Ljubljano.

št. Vid n. Ljublj., 5. decembra 1925.

ZALUJOČI OSTALI.

Brez posebnega obveščila.

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem
sorodnikom, prijateljem, tovarišem in tovari-
šicam prebridko vest, da je naša iskreno
ljubljena nečakinja, gospodična

Hermína Breindl

učiteljica v Litiji

danes po kratki in mučni bolezni, previdna
s tolažili svete vere, za vedno zatisnila svoje
blage oči.

Pogreb nepozabne bo v ponedeljek, dne
7. decembra ob pol petnajsti uri.

Ljubljana, dne 5. decembra 1925.

Žalujoči tati:

Josipina Grkman, Emilija Grkman —
učiteljica v pokoju.

ALOMA COMPANY

anončna in reklamna družba z o. z.

se je s 5. decembrom

PRESELILA

v palačo Slavenske banke

Stritarjeva ulica

Vhod

CANKARJEVO NABREŽJE 1

pri Franciskanskem mestu

Telefon 174

**Velika prodaja
radi pomanjkanja prostora!**

Radi pomanjkanja prostora prodajamo iz našega oddelka
na debelo po tovarniških cenah:

Sukno za obleke, sukno za ženske plašče,
moško sukno, kazane, šifone, posteljne
preproge, cefire, frence, delene, etamine itd.

Doček in Marini Maribor
Gospodarska ul. 27

Prva slovenska izdelo-
valnica perila priporoča **za Božič**

Perilo za dame belo in barvasto. —

Kombinacije vsih vrst

Perilo za gospode po nizki ceni. — Frak-smoking

in športne srače te po meri in naročilu

M. Alešovec, Ljubljana Cankarjevo nabrežje 1.1

Oprema za neveste
in poročniške po naročilu

V zalogi štetarstva vzdržena

Royal Mail Line

Kr. angleška
poštno-
parobrodna
linija.

General. zastopstvo
za kraljevino SHS

Zagreb

Trg i. št. 17.

Reda. potniški promet:

Hamburg — Cherbourg — Southampton v

Novi Jork in Kanado

Cherbourg — Liverpool — Southampton v

Južno Ameriko

Rio de Janeiro. Santos. Montevideo. Buenos Aires.

San Paolo.

Odprava potnikov 1, 2, 3. razreda. — Kabine 3. raz. z 2 in 4 posteljami

Udobnost — Sigurnost — Brzina

Podzastopstva:

Beograd, Karagiorgjeva ulica 91. — Ljubljana,

Kolodvorska 26 — Metković, Ivo Verina. —

Split, Dioklecijanova obala 8 — V. Bečkerek,

Kralja Aleksandra 4.

Brzojavni naslov za vsa gornja podzastopstva »ROYMAILPAC«.

Za Bosno, Hercegovino, Damacio in Crno goro:

Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruziji.

Naslov za brzojavke: Prometna banka.

Trgovaška banka d. d., Ljubljana

Podružnice: Maribor,
Kamnik, Novo mesto,
Pipj, Rakov, Konjice,
Slovenjgradec

Dunajska cesta št. 4 (o lastni stavbi)

Kapital in rezerve Din 19.000.000—

Izpolnje vse bančne posle na točnem in naklonjenem

Ekspozitura: Prevalje

Brzojavke: Trgovaška

Telefoni: 139, 146, 458

5 lepih pisarn. sob

v II. nadstropju, odda takoj skupno ali posamič Pokojniški zavod v Ljubljani - Gledališka ulica. 7314

ARHITEKT in MESTNI STAVBENIK

Viljem Treo

Ljubljana, Gosposvetska c. št. 10. — Telef. inter. 103. Ustanovljeno leta 1830.

Se priporoča za ZGRADBE vseh vrst ter izvajanje načrtov in proračunov.

Iščemo za Ljubljano in okolico

zastopnike

Pismene ponudbe z označbo referenc je treba poslati na trdiko HERCULES B. KOHN, Zagreb, Hatzova ulica 10—12. Krojaška dvorana in prodaja tekstilnega blaga na obroke.

Kupujte samo prvovrstno

domačo svinjsko mast

znanke J. P. Lastni izdelok trdiko

Janko Popovič v Ljubljani

Najnižje dnevno cene! Soli in posrežba! Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kilogramov.

Čenjenim damam se na nana, da se izvršuje, o pr. turci

T. KUNC, damska konfekcija in modni salon. — Mestni trg št. 14

od danes naprej po znatno znižanih cenah prazno pivovarski izdelki, in sicer:

Kostum od Din 350—400
plašč „ „ 300—350
toaleta „ „ 200—300
krilo „ „ 80—150

Nadalje 10% popust pri izdelavi kosih (konfekcij), blagu, modni in.

CITRAŠI, CITRAŠINJE!

»Pa so ručice minule, minulo je...« — »Koroški dan« je minul, minulo je navdušenje. Koliko pa sem v istem času prodal »Koroških narodnih pesmi« za citre in petje? Dolgočasno se mi v zaboju Citraši in citrašinje, vsak ima tudi Koroške slov. narodne pesmi za citre in petje. Kateri lahko uporabljajo tudi goslarji, tamburaši in pa kitararji. Širimo ob vsaki priliki zavednost in zanimanje za naše brate. V delu in zavednosti je rešitev! Koroške (30 pesmi) so 20.— Din. Prvih sester zvezkov novejših izdaj skup v polplatno vezano 150.— Din. »Petelinčova ženitev« 4.— Din. — Povzetje je drago (5—7 Din). Pošljite v pismu lahko tudi znamke ali koledre. Nekaj starejših zvezkov na razpolago po prav nizki ceni. Zanimajek izdanih pesmi se še dobi. Prodaj CITRE boljše vrste (»Triumph-Zithere«) za 700 Din. in COSLI za 300 Din. — IV. KIFERLE Ljubljana, Krojaška ulica št. 8, II. nadstropje.

FR. STUPICA — Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 1.

Ustanovljeno leta 1893.
Kotli za kladivo in iganjekuho
Traverze, žice, cement
Gonilni jermeni
Obrtniško in gospodarsko orodje
Armature in cavi

Samovarji, dereze
Pohištevno in stavano okovje
Razne trpačke za vodo, vino in mleko
Plitve kietke, kuhinjska posoda, Centrifuge za mleko
Vse vrste verig
Žirna in morska trava
Zaloga smodnika in drugih razstreliv

Slamoreznice
Mlatilnice
Reporeznice
Gepelini-Plugi
Plohte za vozove
Sanke
Najnižje cene!

Pri znano dobri in solidni postrežbi se prodajo vsake vrste modnega, manufakturnega in sušnega blaga s 1. decembrom 1925. no znatno znižanih cenah v Modni-manufakturni trgovini

IHL & KUCHAR prej **KARL SOSS**
Prešernova ul. 2 **MARIBOR** Aleksandrova c. 9

Primerna darila za Božič

odraslim in malim nudi v največji izbiri po najnižjih cenah trraka

F. M. Schmitt
Ljubljana, Pred škofijo 2

GRAZ DIESEL MOTORJI

najcenejši in najzanesljivejši obratni stroji

za poljedelstvo, obrt in industrijo od 20 konjskih sil dalje na zalogi in točno dobavljivi

Zahtevajte brezplačna pojasnila

Grazer Waggon- und Maschinen-Fabrik Aktiengesellschaft

Joh. Weitzer, Graz—štatersko

Zastopstvo: Ing. Oskar Meinhard, Beograd, Knez Mihajlova 49
Jurij Vrkljan, Zagreb, Vinogradska cesta št. 8

Kupi se veliko posestvo

pretežno poljedelskega značaja v ljubljanski ali mariborski oblasti; pogoj, da ne leži blizu državne meje. V slučaju neposredne sosesčine pride v poštev tudi več posestev. — Ponudbe na Gospodarsko pisarno dr. Miroslava Lukana v Ljubljani, Gledališka ulica št. 8, III. nadstr. Telefon št. 921.

SALAMA

prve vrste novo blago popolno zrela dobiva se povsod

Prva hrvaška tvornica salame, sušenega mesa in masti

M. Gavrilović in sinovi d. d. Petrinja.

Zas. opstvo za ljubljanski in celjski okoliš

R. Bunc in drug, Ljubljana — Celje.

M.C.S. 10 PETRIJA

Absolutno zanesljivi trpežni elegantni „Wimpassing“ čevlji za sneg in galoše.

Ljubljanska kreditna banka

Dejniška glavica: 50,000.000 Din
Rezervni zakladi ca.: 10,000.000 Din

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta
podružnice: Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Plju, Sa ajevo, Split, Trst.
Agencija: Logatec.
Se priporoča za vse v bančno široko spada oče pos e

Brzojavni naslov: Banka Ljubljana
Telefon šte. : 261, 413, 502, 503 in 504

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski pisal Jules Verne. — Poslovenil A. D.

Glenarvanu je bila prva skrb za voz. To je bila zanj poglavitna stvar. Ogledali so si težko vozilo od vseh strani. Pogreznilo se je bilo sredi velike kotline na razmočeni, lepiljivi ilovici. Prednji del voza se je že skoro ves vdrl, zadnji del pa prav do podvozi. Težko bo izveči iz blata nerodno vozilo, če se tudi združijo vse razpoložljive moči: ljudje, voli in konji.

»Na vsak način je treba hiteti, je dejal John Mangles. Če se ta le ilovica prisuši, ga bomo lahko vlekli do sodejega dne.

— Podvizajmo se! je prireditel Ayrton.

Glenarvan, oba mornarja, John Mangles in Ayrton so šli v gozd, kjer so prenočile živali.

Bil je to gozd orjaških gumijevcev, pa žalostnega lica. Vse sama mrtva, posušena drevesa, na redko posejana. Tako stoji že stoletja in stoletja brez skorje. Dvesto čevljev visoko v zraku so nosila suhe, okleščene veje. Na zračnem skeletu se ni zibal niti en ptiček. Noben list ni trepetal na suhih vejah, ki so zadevale druga ob drugo kakor kosti na okostju. Kakšni prirodni sili naj pripisujemo ta pojav, ki je tako pogosten v Avstraliji, da poginejo za kužno boleznijo celi gozdovi? Ne vemo. Niti najstarejši divjaki, niti njihovi pradedje, ki spe že leta in leta v gajih smrti nezdramno spanje, jih niso videli zeleneti.

Glenarvan je gledal spotoma na sivo nebo, ki so se na njem jasno odražale najmanjše gumijevčeve vejice. Ayrton se je čudil, da ne najde konj, ne volov na kraju, kjer jih je pustil prejšnji večer. Živali so vendar imele na nogah vezi in niso mogle daleč proč.

Iskali so jih po vsem gozdu, pa jih niso mogli najti. Ayrtona je zaskrbelo. Vrnil se je na tisto stran.

kjer je tekla reka Snowy, ki so jo obrobile krasne mimize. Zablizgal je z brizgom, ki so ga bile živali navajene, pa nobenega odgovora. Čolnar je bil ves iz sebe, tovariši so se v skrbih spogledovali.

Tako so iskali brez uspeha več kakor celo uro. Glenarvan se je že hotel vrniti k vozu, ki je bil dobro miho proč, ko je zaslišal rezgetanje, takoj za tem pa je zateglo zamukal vol.

»Tam-le soka je vzkliknil John Mangles in se že plazil med visokimi šopi gastrolobija, ki so bili dovolj visoki, da skrijejo celo čredo.

Glenarvan, Mulrady in Ayrton so se požurili za njim in ostrmeli.

Dvoje volov in roje konj je ležalo na tleh. Poginili so kakor njih predniki. Bili so že mrzli. Jata lačnih gavranov je krakala v mimozah in čakala na nepričakovani plen. Glenarvan in tovariši so se spogledali, in Wilson ni mogel zadržati kletvice, ki mu je prišla na jezik.

»Kaj hočeš Wilson! je dejal lord Glenarvan, ki se je sam komaj zadrževal, kaj moremo za to. Ayrton, odpeljite konja in vola, ki nam še ostaneta. Treba bo pač, da si pomagamo samo s tema dvema.

— Ko bi voz ne tičal v blatu, je odgovoril John Mangles, bi bilo dvoje živali zadosti, da nas prepelje počasi do obale. Na vsak način je torej treba, da izvlečemo ta nesrečni voz.

— To bomo poskusili, John, je odgovoril Glenarvan. Vrnimo se v taborišče, kjer so že gotovo v skrbih, kje hodimo toliko časa.

Ayrton je snel volu spono, Mulrady pa konju, in vrnili so se ob vijugastem bregu reke Snowy. Pol ure pozneje so Paganel, Mac Nabbs, lady Helena in gospodinja Grantova že vedeli, pri čem da so.

Majar si ni mogel kaj, da ne bi dejal:

»Pri moji veri, Ayrton, škoda je le, da vam v Black-Pointu ni prišlo na misel, da podkujete vse živali. Škoda, da Wimerra ni vseh zbosila.

— Kako mislite, gospod?

— Ker je od vseh konj, ki smo jih imeli, ušel žalostni usodi edino tisti, ki smo ga izročili skrbnim rokam vašega podkovskega kovača!

— Saj res, je pripomnil John Mangles, ali ni to čudno naključje?

— Golo naključje in nič drugega, je odgovoril čolnar in ostro pogledal majorja.

Mac Nabbs je stisnil ustnice, kakor da hoče zadržati besede, ki same silijo na jezik. Glenarvan, John Mangles in lady Helena so menda čakali, da konča misel, ki jo je bil začel, pa majar je umolknil in se odpravil k vozu, ki ga je že pregledaval Ayrton.

»Kaj je hotel reči? je vprašal lord Glenarvan kapitana Johna.

— Ne vem, toda majar Mac Nabbs ni človek, ki govori kar tako brez premisleka.

— Res je, John, Mac Nabbs nekaj sumi, kakor da dolži Ayrtona.

— Sumi, dolži? se je začudil Jakob Paganel in skomizgnil z rameni.

— Pa česa neki? Pa menda vendar ne misli, da je Ayrton pobil naše konje in vole? Čemu neki, vas vprašam. Ali ni Ayrtonov cilj isti kakor naš? Ali ne išče tudi on kapitana Granta?

— Prav imate, dragi Edvard, je dejala gospa Glenarvanova. Pristavim naj še, da nam je čolnar, odkar je naš vodnik, že tolikokrat pokazal dobro voljo in iskreno vdanost.

— Priznam, gospa, je odgovoril John Mangles. Toda kaj pa pomeni majorjeva opazka? Stvar moramo na vsak način razčistiti.

— Menda vendar ne misli, da je dogovorjen z zločinci! je vzkliknil neprevidni Paganel.

— S kakšnimi zločinci? je vprašala gospodinja Grantova.

— Gospod Paganel se moti, jo je hitro prekinil John Mangles; gospod Jakob ve sam najbolje, da v viktorijanski provinci ni konviktov.

Priloga: »Ljudske knjižnice« v Jugoslavanski knjigarni v Ljubljani. 17 predvojnih zvezkov po nizkih cenah ter nova ilustrirana zvezka: 19. zv.: Kazan, volji pes, br. 18 Din, vez. 30 Din. 20. zv.: Kralj gor, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

Za Božič znižane cene!

pri staroznani solidni tvrdki

Gričar & Mejač

konfekcija

samo Šelenburgova ul. 3

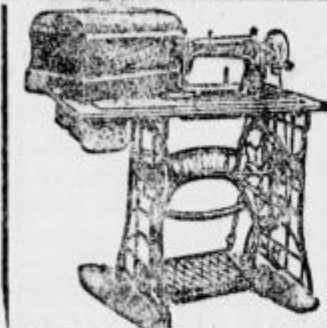
Tovarniška zaloge pohištva

od najfinišne do najpriorostejše opreme
po izredno znižanih cenah se dobi pri

ANDREJ KREGAR, tovarna pohištva

St. Vid
nad
Ljubljano
nasproh
kolodvora
Vižmarje
Na vselejmo
razstava
v paviljonu
„E“

Najpopolnejši
STOEWER
šivalni stroj
za šivilje, krojače in ženske
ter za vsak dom.
Preden si nabavite stroj, ogledite
si to izrednost pri tvrdki
L. BARAGA
blana
Šelenburgova ulica 6/1.
Brezplačen pouk 15 let amstvo
Telefon št. 980.

Čaj K. C. Popoff

se zopet dobiva v vseh boljših trgovinah

Generalno zastopstvo:

C. C. Lallpak S. C., Zagreb

Vlaška ul. 46a.

Telefon 2-73.

praktično božično darilo
za

bolnike na revmatizmu

trganju po udih, nervozi, glavobolu itd.
je vsekakor

Elektrozon-aparat

s katerim sigurno odpravite zgornje bolezni,
kožne izpuščaje, bradavice, kurja očesa, ne-
ge itd. Aparat je jako uporaben in učinkovit
ter je opremljen z garancijskim pismom. Na-
tančen opis aparata priložen.

Naroča se edino le pri elektro-tvrdki

A. Verbajš, stalna tovarniška zaloge
električnih predmetov

Ljubljana, Gospodarska cesta. 13. Kolizej

Kompletni aparati **RADIO** posamezni deli

TRGOVCI! Zahtevajte cenik in vzorce

čudežnih sveč za Božič

edini slovenski izdelek največji in najboljši Bengalične
žvep'enke, bengalične svečice. BENGALICNI OGENJ
v vseh barvah brez žvepla in smrada za miklavževe
vičere in gledališke odre — Lovske patrone vseh ka-
librov v razl. bengal. barvah — Aparat proti vplomu,
za vinograde in dr.

Cenik oglednih predmetov se pošlje na zahtevo
»PYROTA«, L. jugoslov. pirotehn. tovarna, CELJE.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel »Union«, hiše in
zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Po-
sojila proti poroštvo, vknjižbi na posestva i. t. d.
— Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Hitite!

Hitite!

Hitite!

veliki prodaji ostankov

Po čudovito nizki ceni prodajamo
ostanke blaga za obleke, moško sukno, sukno za plašče, barhent,
celire, delene, trenče, šifone i. t. d.

Praktična božična darila!

Dolček in Marini — Maribor

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane
vloge po dogovoru brez vsakega odbitka. — Svoje prostore ima
tik za frančiškansko cerkvijo v lastni palači, zidani še pred vojsko,
iz lastnih sredstev. — Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača,
veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski po-
sojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi
člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost
vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 260 milijonov kron

POGLEJTE ČEKINE!

V Zlatorog-terpentinu milu
se uchajajo zlatniki po
10 frankov.

Zlatorog-terpentinovo milo
je boljše kot navad. m. lo.
je s terpentinom kemično
vezano milo v najbolj
učinkoviti topiljivi obliki.
bve močnejši čistilni moči
sodelujeta in se izpopol-
n uteta: terpentini razkroji
nesnogo, milo jo izocere,
učinek Zlatorog-terpentin-
m. a je zato neprekosljivi!

V najkrajšem času se se
Zlatorog-terpentinovo milo
prikupejo vsem gost o-
dinjam in vsaki, ki je
enkrat prala z istim, ne
uporablja več drugega
milo.

Da se seznanite z Zlato-
rog-terp. milom tudi naj-
širši krogi se od 1. avg. t. l.
v vsaki tisoči komad

Zlatorog-terpentin. mila
vpreša 10-frank-zlatnik,
ki med uporabo bliskov.
poravnava presenečeno
gospodstvo. Veliko zlatni-
kov se je dosedaj že našlo.
Kupite se danes zlatno vre-
dno milo in iščite zlatnike!

Knjigovodja

absolutno samostojen, perfekten
bilancist, z daljšo prakso
v industrijskih podjetjih,

se takoj sprejme.

Ponudbe s sliko, navedbo
referenc in zahtevkov na:

„PETOVIA“

uznjarska industr. d. d., Plu, Slovenija.

Pozor krojači in šivilje!

Od ministrstva za trgovino in obrt koncesijonirana

»Krojna šola« — Ljubljana,

Stari trg št. 19 — I. nadstr.

priredi od 24.—1. januarja veliko javno razstavo
krojev in izdelkov svojih dosedanjih učencev.

Na razstavi bodo izložili svoje izdelke posetniki
krojne šole iz cele države. Srbije, Hrvatske, Bosne,
Banata in celo iz Tirane v Albaniji.

Ob priliki izložbe se bodo dodeljevala dosedanjim
posetnikom učne diplome in razstavne priznanice.

Da se omogoči tudi novim interesenlom seznaniti se
z našim krojem in udeležiti se naše skupne razstave,
otvorimo z drem 15. decembra t. l. specialni kurs za
krojače, šivilje in rešivile. Posetniki tega tečaja dobijo
specialni pouk in bodo ob tej priliki izdelali tudi risbo
za razstavo.

Naša šola je izdala posebno knjigo o prihranjevanju
blaga pri moških oblekah. Pri vsaki obleki se lahko
prištedi 40 cm blaga. Cena knjige je 50 Din. Učenci šole
dobe to knjigo popolnoma brezplačno, obenem z poukom.

Tudi za ta specialni tečaj se lahko dobi pismeni
pouk. Vpisovanje v ta tečaj od 3. t. m. naprej na vod-
stvo šole na Starem trgu št. 19. — Prijavi se lahko
ustmeno ali pismeno

Vodstvo.

Za vse vrste oblačil
do Božiča
znižane cene

pri priznani solidni tvrdki

J. Maček, Ljubljana

Aleksandrova c. 12.

Štev. 174.

8160

Razpis službe šolskega sluga.

Z dnem 1. januarja 1926 se odda na osnovni šoli
v KOČEVJU mesto šolskega sluga.

Služba je prva tri leta začasna z osnovno plačo let-
nih 2100.— Din; 60 % položajno plačo letn. 432.— Din,
naturalnim stanovanjem (obstoječim iz 1 sobe in kuhinje)
s prosto kurjavo, vodo in razsvetljavo in z draginskiimi
dokladami kakor vsakokrat pritečejo državnim slučam.

Ker mora pri večini službenih poslov pomagati še
druga zdrava oseba, se reflektira le na oženjene, pod
30 let stare može, ki morajo sicer izpolniti pogoje člena
12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih drž. uslužben-
cih (Uradni list 86—V.).

Prednost imajo prosilci, zmožni vrtnarstva, ali ki
bi bili porabni v izvzenušbenem času za poučevanje
godbe na pihala.

Lastnoročno pisane, s 5 Din kolkovane prošnje s
potrebnimi prilogi se vložiti pri krajnem šolskem
sveu v Kočevju najkasneje do 17. decembra 1925.

KRAJNI ŠOLSKI SVET V KOČEVJU.

dne 3. decembra 1925.

Predsednik: Ivan Novak, s. r.

Odvetnika

dr. Alojz Vrtačnik — dr. Drago Marušič
naznanjata, da sta

preselila svojo pisarno

iz Gledališke ulice št. 8

v Tavčarjevo [Sodno] ulico št. 1.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 10

(v lastni palači vis a vis hotela »Union«).

Telefon št. 57 in 470.

Račun poštne pokrovne urada za Slovenijo šte. 11.945, v Zagrebu šte. 39.080.

Podružnice: CELJE, DJAČOVO, MARI OR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK.

Ekspozitura: CELJE.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne
papirje, daje v najem rektene shrambe za vrednote, kupuje
in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge
na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse
bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.